Despre populism, Venezuela și tentația socialistă

ROMÂNIA

Newsweek

22-28.02.2019

pitzi.guv

Niciodată n-a fost Guvernul României atât de încărcat cu pile, cunoștințe și relații. Nepotismul și clientelismul au ajuns principalele criterii de angajare.

Anul 2 ■ Numărul 42 ■ Preț: 11,90 lei

19042
5 948494 000029

MATINALUL #1
DIN ROMÂNIA

KISS FM

RĂZI
CU RUSU
ȘI ANDREI

LUNI-VINERI • 06:00-10:00

Newsweek ROMÂNIA

22-28.02.2019 _ ANUL 2 _ NR.42

SUMAR

Periscop

06 **Constanța**
Foștii angajatori ai șefului Portului, afaceri cu Portul

Opinii

10 CĂTĂLIN PRISACARIU
Kövesi, c-o păți, tot aici ne-om chinui
SILVIU SERGIU
De ce conduce Ghiță războiul anti-Kövesi
11 CRISTIAN PREDA
Lăcomie

Dosar

12 **Vocea și talentul meu**
Noul val al pițibugetarilor
14 „Apropiatele" lui Vâlcov / Admisă a șasea oră, la ANAF
15 Muzele lui Arsene „șosete albe" / 7 din 12, concediu medical
16 Protejata lui Bădălău se ocupă de arme / Copilăria fericită a neamurilor pesediste
17 Familia Daea, expertă în agricultură
18 „Valoarea" fiicei lui Iordache dă MAE pe BNR / Fata lui Țuțuianu, la Firea
19 Odraslele-diplomați / Ca melcu' spre Torino
20 Senatoarea „Wolksvagen" are fată la ANFP / Amazoanele din Parlament
21 Baronul alcoolului
22 SRI n-a vrut-o pe iubita lui Dragnea / „Vrăbi" a lui Oprescu îi moștenește spitalul
23 Autoritatea de Supraveghere Financiară, infestată de rude / Iubita fratelui prefectului face educație

Periscop

24 **Televiziunea publică**
Excursie de lux, de 67.000 USD, la TVR Cluj
26 **Analiză**
Universitățile invocă legea pentru a proteja politicieni

Internațional

28 **Utopie ideologică**
Despre populism, Venezuela și tentația socialistă
32 **Corespondență**
Statele Unite și viitorul Venezuelei
34 **Politică**
Materiile întunecate

Magazin

40 **Film**
Politica experienței personale
46 **Sănătate**
Nebunia marijuanei, revizuită
48 **Sport**
Campioni la jiu-jitsu brazilian
50 Gemenele campioane
52 **Auto**
Honda CR-V 1.5 VTEC Turbo AT 4x4 Executive, samuraiul familist
55 **AutoTECH**
O nouă limbă, cea a mașinilor autonome
56 **În cifre**
Luna
58 **Călătorii**
O croazieră cu nava visată de Hannibal Gaddafi
60 **Tehnologie**
747, povestea de jumătate de secol a „Reginei Aerului"

Calendar

62 „Într-o patrie liberă și democratică, nu există exil"

» P.46

Newsweek ROMÂNIA

Află cum te poți abona » P.64-65

REDACȚIA

DIRECTOR _ Sabin Orcan

REDACTOR-ȘEF _ Răzvan Chiruță

REDACTOR-ȘEF ADJUNCT _ Cătălin Prisacariu

Online manager _ Ștefan Onica
Senior editor _ Mircea Marian
Senior editor _ Silviu Sergiu
Senior editor _ Mihai Duță
Senior editor _ Petre Bădică
Senior editor _ Ramona Ursu
Editor _ Flavia Drăgan
Editor _ Răzvan Scăețeanu
Reporter special _ Petru Zoltan
Reporter _ Adelina Sahlean
Contributori _ Sabin Gherman, Alexandru Lăzescu, Cristian Preda, Iulian Fota

ART DIRECTOR

Cecilia Bălănescu

DTP

Ionuț Aldea

TRADUCERE

Monica Ady

GRAFICĂ

Cătălin Zaharia

FOTO

INQUAM shutterstock gettyimages

EDITOR
SC News International SA

Bd. Mărăști, nr. 65-67, Sector 1, București
(Pavilion G3, Complexul Romexpo, Intrarea B)
Telefoane:
0374.00.23.81
0374.00.23.82
Email:
redactia@newsweek.ro
abonamente@newsweek.ro
publicitate@newsweek.ro

DIRECTOR COMERCIAL _ Carmen Dincă

DIRECTOR PUBLICITATE _ Adrian Dinu
Telefon: 0722 250 070

OFFICE MANAGER _ Andrei Sabin Orcan

TIPAR:
IPG Infopress™ Group

ISSN 2601 - 5897

Newsweek este o marcă înregistrată a Newsweek LLC (SUA)

GAZA, PALESTINA

Valentine's Day în Gaza

Un palestinian din Gaza cară cu motocicleta un ursuleț roșu de dimensiuni impresionante, de Valentine's Day, 14 februarie. Ziua Îndrăgostiților este tot mai populară printre bărbații musulmani din regiune, care, cu acest prilej, le oferă iubitelor flori, ciocolată și cadouri.

FOTO: MAJDI FATHI/NURPHOTO VIA GETTY IMAGES

CARABINIERI

TORINO, ITALIA

Protestul anarhiștilor

Polițiștii italieni s-au confruntat cu sute de protestatari ieșiți pe străzile orașului Torino pentru a-și exprima dezaprobarea față de evacuarea centrului social Asilo Occupato, pe 13 februarie. Este vorba de o grădiniță ocupată acum 20 de ani și devenită o bornă importantă a mișcării anarhiste torineze.

MAUROUJETTO/NURPHOTOVIAGETTYIMAGES

BUCUREȘTI, ROMÂNIA

Kövesi, la parchet

Fosta șefă a DNA s-a prezentat vineri, 15 februarie, la Parchetul General, unde i-a fost adus la cunoștință faptul că a fost pusă sub acuzare în dosarul aducerii în țară a lui Nicolae Popa. Ea a fost întâmpinată cu flori de câțiva susținători.

INQUAM PHOTOS/OCTAV GANEA

FUJIAN, CHINA

Flori de cireș

O imagine aeriană, realizată cu ajutorul unei drone, relevă spectacolul impresionant al naturii, în provinia chineză Fujian. Este vorba de arbori de ceai și cireș înfloriți, fotografiați pe 14 februarie.

YANG ENUO/VCG VIA GETTY IMAGES

CONSTANȚA

Foștii angajatori ai șefului Portului, afaceri cu Portul

Tocmai demis de la șefia Portului Constanța, Dan Tivilichi ar trebui anchetat pentru conflict de interese.

LUPTE GRELE PENTRU CONTROLUL asupra strategicului port Constanța: dat afară de Curtea de Apel Constanța, directorul Nicolae Dan Tivilichi ar putea reveni în funcție cu sprijin politic de la cel mai înalt nivel. Iar mizele financiare și de afaceri sunt cât se poate de importante. Tivilichi, însă, este deja suspect de conflicte de interese care ar putea să-l scoată din joc dacă instituții precum Agenția Națională de Integritate sau vreun parchet ar decide să investigheze contractele ultimilor ani.

Directorul portului, dat afară de instanță

Pe 28 ianuarie a.c., Curtea de Apel Constanța a decis că portul din localitate rămâne fără director. Potrivit portalului instanțelor de judecată, instanța „Anulează Procedura de selecție pentru ocuparea funcției de Director General al CN (compania națională – n.r.) ADMINISTRAȚIA PORTURILOR MARITIME S.A. inițiată în baza Hotărârii Consiliului de Administrație nr. 24/28.11.2016, Procesul - verbal privind verificarea și evaluarea conformității administrative și eligibilității dosarelor privind candidatura pentru funcția de Director General și Director Economic nr. 3098/27.01.2017 în ceea ce privește funcția de Director General precum și actele ulterioare de numire în funcția de Director General al CN ADMINISTRAȚIA PORTURILOR MARITIME S.A. întocmite urmare a Procedurii de selecție pentru ocuparea funcția de Director General al CN ADMINISTRAȚIA PORTURILOR MARITIME S.A. inițiată în baza Hotărârii Consiliului de Administrație nr. 24/28.11.2016".

Acuzații de trucare a concursului

Curtea de Apel Constanța a emis această hotărâre într-un dosar în care reclamantă a fost Mihaela Alina Stăetu. Aceasta a intenționat să candideze pentru șefia portului Constanța, dar ar fi fost împiedicată. Conform Digi 24, „Mihaela Stăetu, unul dintre vechii directori ai portului, interesată la rândul ei de concursul de manager, acuză trucarea concursului (...). Stăetu a depus o plângere penală la Poliția Transporturi, Biroul de Investigare a Criminalității Economice și a solicitat Tribunalului Constanța anularea deciziilor privitoare la o așa zisă listă scurtă de candidați dintre care să fie ales viitorul manager".

Dar Tivilichi, deși demis de Justiție, nu pare să fi pierdut lupta. Surse *Newsweek România* susțin că Ministerul Transporturilor, sub conducerea Rovanei Plumb, intenționează să-l reinstaleze pe Tivilichi la conducerea portului, ca interimar. Interesul direct ca acest lucru să se întâmple ar fi al lui Liviu Dragnea, președintele PSD, care ar vrea să-i dea o lecție lui Felix Stroe, liderul PSD Constanța. Deși, în trecut, Tivilichi și Stroe au fost apropiați, acum cei doi se află în conflict deschis.

Tivilichi, angajat la două firme ale lui Țăranu

Contracte de zeci de milioane de euro și mize de afaceri și mai importante sunt în joc. Iar numirea lui Dan Tivilichi la butoanele administrației portuare nu pare să fi fost chiar rolul întâmplării. Trei oameni de afaceri din Constanța au tot interesul ca directorul demis de

DE

PETRU ZOLTAN
petru.zoltan@newsweek.ro
ALEXANDRU POP

DAN TIVILICHI
a fost instalat la conducerea portului Constanța de către PSD și dat jos de către Justiție

Curtea de Apel Constanța să decidă și în continuare în port. Aceștia sunt Laurențiu Țăranu, Daniel Constantin Moraru și Constantin Chicheanu. Într-un fel sau altul, cei trei sunt parteneri de business și, mai ales, au ca loc preferat de joacă porturile Constanța, Midia și tot ce se leagă de acestea.

Legătura directă între gruparea celor trei și proaspătul fost director al CNAPM (Compania Națională Administrația Porturilor Maritime) este omul de afaceri constănțean Laurențiu Țăranu. Acesta a deținut, direct, Euroest Operation SRL și, prin interpuși (ca Adina Mihaela Poghircă, de exemplu), General Eximtour SRL. La ambele companii, Dan Tivilichi a deținut funcții de conducere și, la un moment dat, chiar părți sociale.

Astfel, conform CV-ului public al fostului director de port, acesta a fost „director executiv" al Euroest (fără a se preciza și continuarea „Operation") SRL între 2008 și 2010 și „administrator" al General Eximtour SRL între 2010 și 2016. Tivilichi a „omis" să precizeze că, de fapt, a fost administrator special al General Eximtour SRL, societate care a intrat în insolvență din cauza datoriilor foarte mari avute la zeci de firme. Una dintre aceste firme la care General Eximtour SRL avea datorii era Consal Trade SRL, controlată de Constantin Chicheanu. Așadar, General Eximtour SRL și Consal Tradde SRL făceau afaceri împreună.

Contactat de către *Newsweek România*, Tivilichi a invocat o legătură cât se poate de firească: "Am avut relații normale. Ne-am cunoscut, am lucrat pentru el (Laurențiu Țăranu – n.r.). Nu am avut niciun fel de probleme sau ceva. Nu am făcut afaceri".

Conducerea Ministerului Transporturilor are ordin de la vârful PSD să-l mențină pe Tivilichi la conducerea portului

I-ar fi plătit „fetițe" secretarului de stat Puțura

Laurențiu Țăranu este un afacerist care s-a lipit de mai multe dosare penale. Pentru a scăpa de niște ani de pușcărie, a acceptat să toarne și personaje din alte dosare. Ghinionul a dat, astfel, peste fostul secretar de stat de la Ministerul Justiției, Ovidiu Puțura. „O (...) acuzație pentru care fostul secretar de stat a fost găsit vinovat este aceea că ar fi primit de la afaceristul Laurențiu Țăranu foloase necuvenite în cuantum de circa 30.000 de euro. Acestea constau în suportarea cheltuielilor unor partide de vânătoare, sejururi la mare, plata unor servicii sexuale, un costum de vânătoare și suma de circa 30.000 de lei. Țăranu contesta o condamnare de trei ani și jumătate de închisoare executare pentru instigare la evaziune fiscală, primită, în februarie 2013, la Tribunalul Constanța. El avea nevoie de intervenții la instanța superioară, Curtea de Apel Constanța", nota cotidianul „Adevărul" în 2016.

Publicația „Telegraf" din Constanța amintește că Țăranu a intrat la închisoare, în 2013, într-un dosar de evaziune fiscală în care le-a fost complice unor proxeneți: „După ce a pus pe roate, la Constanța, o afacere ilegală cu cereale, care i-a adus foarte mulți bani în urmă cu zece ani, un constănțean a schimbat decorul și a mers la Ialomița, unde a înființat o agenție de modele, pe care a folosit-o drept paravan pentru derularea unei afaceri cu prostituate de lux. Relu Cornel Costan, de 40 ani, a ajuns prima oară în vizorul polițiștilor

în 2005 (...). La acea dată, inspectorii au descoperit că Relu Costan și patru complici au fraudat bugetul de stat cu peste un milion și jumătate de lei, prin neplata TVA-ului și a impozitului pe venit. După sesizarea procurorilor, ancheta s-a derulat încet, întrucât oamenii legii au găsit greu dovezile împotriva suspecților. Abia în 2010, oamenii legii au finalizat și i-au trimis în judecată pe Costan, Maria Dăineanu, Laurențiu Țăranu, Mircea Georgescu și Emil Gârtone pentru spălare de bani, evaziune fiscală și asociere în vederea săvârșirii de infracțiuni."

Țăranu, Moraru și portul Midia

Asociatul lui Laurențiu Țăranu în Euroest Operation SRL, firma la care Dan Tivilichi a fost „director executiv" în perioada 2008 – 2010, era Daniel Constantin Moraru. Acesta controlează Midia International SA, una din companiile importante ale județului Constanța. În septembrie 2017, publicația electronică financiară „Profit" scria astfel: „Compania care operează portul Midia, unul dintre ele mai mari porturi maritime și fluviale românești, caută finanțare pentru a-și acoperi clauzele financiare din contractul de închiriere încheiat în primăvara acestui an cu Administrația Porturilor Maritime Constanța și care obligă la realizarea unei investiții de 10 milioane euro până în 2022. În condițiile în care investiția impusă implică eforturi financiare considerabil mărite față de nivelul actual, Midia International, operatorul portului, vrea să apeleze la bănci pentru credite care să facă posibilă respectarea termenului investițional de 5 ani".

Aproape 17 hectare de teren în portul Midia sunt închiriate de către Midia International SA iar portul Midia este administrat de către CN Administrația Porturilor Maritime, adică de către compania la care Tivilichi a fost director până de curând.

Tivilichi: „Suntem nebuni?"

Cum vede fostul director al CNAPM relația între Administrația Portuară și Midia International SA? Astfel: „Nu am închiriat eu. Terenul era de mult închiriat. Noi am făcut altceva. Am evaluat terenurile și am stabilit noua chirie. Am mai cerut să se facă și investiții foarte clare. La fel am făcut cu fiecare dintre operatorii din Portul Constanța. Le-am dublat chiria și și-au asumat investiții de peste două milioane de euro. Dacă vrei teren în port, trebuie să faci investiții. Oricine poate face investiții în platforme, sisteme de operare. Midia International avea terenul închiriat de prin 2005. Contractul a fost prelungit la fel ca la toată lumea. Nici nu aveau chiria stabilită de un evaluator profesionist.

Contractul nu l-am dat eu. Domnule, lumea nu știe ce se întâmplă în compania asta. Nu directorul general le-a dat contractul. Eu nu am fost în nicio comisie de licitație. ANAP (Agenția Națională pentru Achiziții Publice – n.r.) a zis că a fost ok. Eu nu am semnat contractul până nu am primit de la ANAP faptul că licitația s-a făcut fără observații. Nici caietele de sarcini nu sunt avizate de mine. Nu e nicio semnătură a mea acolo".

Pentru *Newsweek România*, Tivilichi a lăsat să se înțeleagă că legătura cu Daniel Constantin Moraru ar fi fost complicată: „Nu am avut nicio treabă cu el. Am lucrat cu el înainte. Tocmai băiatul ăla îmi trimitea notificări că mă dă în judecată. Suntem nebuni? Nu știu care e protecția. Ba dimpotrivă. Să îl protejez cu ce? Nu am dat eu terenul ăla. Pe mine m-a dat în judecată că i-am mărit chiria la teren. Au contestat în instanță prețul pe care l-am semnat eu. Cum aș putea eu să îl protejez dacă i-am dublat chiria? Suntem nebuni? Care e protecția?".

Numele lui Constantin Chicheanu a fost vehiculat în scandalul „Țigareta 2"

Consal e peste tot în port: și pe uscat...

Consal Trade SRL, partenerii de afaceri ai Euroest Operation SRL (companie deținută de Laurențiu Țăranu și Daniel Constantin Moraru), e parte a unor asocieri de firme care au luat contracte de câteva zeci de milioane de euro în ultimii doi ani de la Administrația Porturilor Maritime. Un proiect estimat la 12,7 milioane de euro fără TVA a fost câștigat în 2018 de către asocierea de firme Ave Tebia SRL, Aduro Impex SRL și Consal Trade SRL. Proiectul se numește „Modernizarea infrastructurii și protecția mediului în Portul Constanța – PROTECT, Infrastructura acostare nave tehnice + amenajare suprastructură platformă (echipamente și utilități) pentru servicii conexe navelor tehnice" și, în primă fază, i-a fost refuzat asocierii pomenite anterior. În urma unei contestații depuse la Consiliul Național de Soluționare a Contestațiilor, directorul Dan Tivilichi a trebuit să accepte ca asocierea de firme să câștige potul.

...dar și în șenalul navigabil

Consal Trade SRL (acum deținută, la vedere, de către o companie off shore cipriotă – controlată, însă, tot de către Constantin Chicheanu, cel care a înființat Consal Trade SRL) nu este deloc străină de afacerile încheiate cu Portul Constanța în mandatul de director al lui Tivilichi.

Poate cea mai controversată dintre acestea este cea încheiată cu o companie italiană (care nu mai primește contracte publice în Italia după un scandal de corupție care a zguduit peninsula). care să modernizeze infrastructura portuară prin asigurarea creșterii

PIERGIORGIO BAITA (jos), de la Mantovani, este mai influent acum în portul Constanța decât șeful PSD local, Felix Stroe

adâncimilor șenalelor și bazinelor și a siguranței navigației în Portul Constanța. Este vorba despre asocierea dintre Imprezia di Contruzioni Ing. E. Mantovani SPA și Consal Trade SRL pentru 139,3 milioane de lei, fără TVA (în jur de 30 milioane de euro).

Mantovani a efectuat lucrări pentru Consorzio Venezia Nuova Italia, o organizație formată din contructori, grupuri financiare, cooperative. În 2013, Consorzio Venezia Nuova Italia a fost implicată într-un scandal de corupție legat de proiectul „Mose", care prevedea lucrări de aproximativ 5,6 miliarde de euro pentru protejarea Veneției. Au fost arestate 35 de persoane, inclusiv Giorgio Orsoni, primarul din Veneția. Printre cei implicați au mai fost europarlamentarul Lia Sartori, fostul guvernator și ministru Giancarlo Galan, constructorului Alessandro Mazzi, dar și ministrul regional Renato Chisso.

Succes la afaceri publice încă din anii '90

Între partenerii de afaceri Mantovani și Consal Trade s-a semnat un contract de închiriere pentru șalupe de servitute și de inspecție, aflate în proprietatea firmei românești. În plus, asocierea dintre cele două firme a mai beneficiat de un contract de la Administrația Porturilor Maritime, în 2017, pentru dragaj și întreținere șenalele porturilor. Valoarea contractului a fost atunci de aproximativ 11 milioane de lei.

O altă firmă controlată de Chicheanu, Consal Trade Cariera SRL, a fost antamată de italieni pentru a presta diverse servicii cu patru autobasculante și un autoîncărcător frontal.

Numele lui Constantin Chicheanu a fost vehiculat în scandalul „Țigareta 2". Presa constănțeană a menționat în repetate rânduri că Chicheanu a fost unul dintre apropiații lui Miron Mitrea, fost ministru al Transporturilor, dar și al lui Mircea Banias – fost deputat ALDE. N

CĂTĂLIN PRISACARIU

Kövesi, c-o păți, tot aici ne-om chinui

Laura Codruța Kövesi, fostă procuror general al României și fostă șefă a DNA, candidează pentru postul de procuror-șef european cu, se pare, destul de multe șanse să și ocupe această poziție. Tudorel Toader, actual ministru de Justiție al României, încearcă să-și convingă omologii din UE că LC Kövesi nu ar fi candidata ideală. Publicul român s-a împărțit rapid în două tabere antagonice: una afirmă că ocuparea poziției de către Kövesi ar stârpi corupția (care amenință să îngroape Justiția națională), cealaltă pedalează pe abuzurile (dovedite sau nu) ale Justiției naționale (care, dacă fosta procuror general al României ar deveni procuror european, ar rămâne nepedepsite). Se invocă patriotismul (de către ambele tabere), se omit „nuanțe", se fac petiții și se aud strigăte de luptă.

În hârtiile de la Bruxelles, însă, pasiunea lipsește. Un comunicat de presă al Comisiei Europene pe tema instituției procurorului european, de exemplu, anunță că investigațiile vor fi conduse de așa numiții „procurori europeni delegați care se vor afla în statele membre participante. (...) Ca regulă generală, ei vor fi cei care vor efectua cercetările și vor începe urmăriri penale în propriile state membre, colaborând cu organismele naționale de asigurare a respectării legii și aplicând legislația națională".

Același comunicat arată și că „persoana suspectată beneficiază de dreptul la apărare conferit de legislația națională care reglementează procedura (penală – n.r.)".

Mai mult, „doar autoritățile naționale vor putea să dispună arestarea persoanelor pentru infracțiuni care țin de competența Parchetului European. (...) Parchetul European va putea numai să solicite autorităților judiciare să dispună arestarea unei persoane suspectate (...). Cererile de acest tip vor fi evaluate și autorizate de către autoritățile judiciare naționale competente, în baza dreptului intern".

În fine, o pagină dedicată procurorului european pe site-ul CE vine cu precizarea că „the Office will prosecute the criminals involved in the relevant national courts". Pe scurt, urmărirea penală e europeană, dar judecata se face în instanțe naționale.

Desigur, nu lipsesc garanțiile de independență, conform comunicatului pomenit anterior: „Personalul Parchetului European acționează în interesul Uniunii în ansamblul său și nu solicită și nu acceptă instrucțiuni de la nicio altă instituție", „procurorii delegați naționali desemnați să lucreze pentru Parchetul European (...) vor fi total independenți de organele naționale de urmărire penală".

Altfel, deocamdată, Comisia ne recomandă răbdare: „Se preconizează că, după o etapă de demarare de trei ani, Parchetul European își va putea începe activitatea la sfârșitul anului 2020". N

CĂTĂLIN PRISACARIU
este redactor-șef adjunct al *Newsweek România*

SILVIU SERGIU

De ce conduce Ghiță războiul anti-Kövesi

Ce-l mână pe Sebastian Ghiță în lupta împotriva Laurei Codruța Kövesi (LCK)?

La prima vedere, are mai puține motive să o înfunde pe Kovesi decât avea înainte de a fugi din țară. Vremurile când „băiatul de aur" al SRI fugea taman de la petrecerea SRI au apus. Astăzi, este bine-mersi în Serbia, cunoscută geopolitic drept tarlaua lui Vladimir Putin. Este protejatul autorităților, care au refuzat să-l extrădeze, iar firmele sale, printre care și Teamnet, au contracte cu statul sârb.

Situația dosarelor sale din România s-a mai ameliorat față de anii trecuți. A fost deja achitat într-unul și există perspective încurajatoare în celelalte.

Mai nou chiar procurorii par să se ocupe cu repararea onoarei sale de familist. LCK a devenit suspectă în dosarul aducerii în țară a lui Nicolae Popa în urma denunțului lui Ghiță. Este posibil ca omul de afaceri să vrea să se întoarcă cât mai repede în țară, la familie, și încearcă să grăbească lucrurile. Totuși, eventuala sa întoarcere nu depinde direct de cariera lui Kövesi, ci de reușita asaltului la adresa anticorupției, pe care banda lui Dragnea din instituțiile

statului îl dă de ceva vreme încoace. Poate este doar dorința de a se răzbuna. Pare, însă, că este mai mult de atât. Ghiță a depus denunțul împotriva lui Kövesi exact în zilele în care aceasta își depunea candidatura pentru funcția de procuror-șef european, care va ancheta furtul banilor europeni. S-ar putea ca lui Ghiță să-i fie teamă că, dacă va ajunge în această poziție, LCK îi va lua la puricat toate afacerile cu fonduri europene.

Interesant că, în ziua în care LCK anunța că a fost citată la Parchetul General, Tribunalul București decidea ștergerea de pe internet a două articole publicate de jurnalistul Lucian Davidescu, în 2014, pe www.riscograma.ro. Articolul principal are titlul „Dezvăluirile lui Guccifer: Șeful SRI știa de patru ani că firma lui Ghiță «a pus la punct un sistem diabolic, bazat pe șpăgi»". Șeful SRI era George Maior, iar firma era Teamnet.

Informațiile au ieșit la iveală după ce hackerul Guccifer i-a spart e-mailul de yahoo lui Maior și a publicat un mail despre aceste ilegalități, pe care fostul director al SRI l-a primit de la Nelu Neacșu, un om de afaceri român stabilit la Bruxelles. Inițial, Neacșu a confirmat că a trimis mailul, dar a retractat ulterior.

Un caz ciudat. Dacă Ghiță ar fi pus sub acuzare pentru infracțiuni legate de fonduri europene, Belgradul nu-l va putea proteja la fel de eficient. Serbia vrea să se integreze în UE și nu-l va putea ascunde de mâna lungă a Bruxelles-ului. N

SILVIU SERGIU
este senior editor al *Newsweek România*

CUVÂNTUL SĂPTĂMÂNII

CRISTIAN PREDA

Lăcomie

E pe buzele tuturor de când cu ideea de a domestici celebrul ROBOR. I s-a spus „taxă pe lăcomie", fiindcă s-a pornit de la ideea că băncile au ceva cu sărmanii români și e musai să fie condamnate moral prin ucaz de la guvern.

Despre ROBOR se vorbește mai mult decât despre rezultatele din Liga 1, deși e ceva mai complicat decât un șut în transversală sau un henț în careu. Însă în democrație oricine poate spune oricâte gogomănii. De fapt, indicele desemnează rata medie a dobânzilor la împrumuturile dintre bănci comerciale. Aceste operațiuni nu sunt neapărat inteligibile pentru marele public, dar contează în configurarea pieței.

De ce vor Vâlcov & co. să domolească un indice bancar? Întrucât fiind rezultatul unui proces de schimb, ROBOR nu e stabil. Necazul a apărut din pricina creditelor a căror restituire depinde de acest factor imprevizibil. Așa că guvernul a acuzat băncile că se gândesc doar la profit. Criticii noii taxe au avertizat că ea ar putea avea drept efect dispariția mai multor bănci. „Nici vorbă!", au zis tocmai cei care sugerau că acestea ar trebui să meargă în pierdere.

Criticată a fost și Banca Națională. La mijloc era o răfuială politică, întrucât guvernatorul n-a plecat capul în fața unor ignoranți cu aplomb, care taie și spânzură la TV și mai ales în Parlament. Isărescu a căutat să clarifice chestiunea, dar a fost trimis la loc în „banca" lui.

În acest climat de suspiciune față de „instituțiile financiar-bancare" a picat știrea că proiectul de buget pentru 2019 include o sumă colosală pentru a finanța partidele: circa 100 de milioane de euro. Ceea ce a șocat e creșterea față de 2006, când se aloca formațiunilor politice de 50 de ori mai puțin.

Culmea e că adversarilor ROBOR nu le-a trecut prin minte că partidele ar putea fi acuzate că sunt mai lacome ca băncile, deși lipsa de măsură sare-n ochi. Finanțarea lor cu bani publici are o intenție nobilă, și anume să le facă să iasă din cercul unor interese private care ar putea afecta binele general. Distribuirea sumei se face proporțional cu numărul de aleși, ceea ce pare, de asemenea, fair.

Unii contestă finanțarea de la buget și îndreaptă partidele exclusiv către portofelele membrilor. În treacăt fie spus, alții folosesc acest argument ca să conteste alocarea de bani publici pentru biserici. E interesant, de altfel, că alocațiile de la buget nu au stopat contribuțiile private. Avem azi un sistem mixt. Întrebarea care ar trebui pusă e următoarea: e mai puțină corupție în societate de când partidele primesc în fiecare lună bani pentru sedii, salarii, întreținere etc.? Nu știu să fi făcut cineva un studiu solid despre tema asta. Ce e cert este că publicul nu a căpătat mai multă încredere. N

CRISTIAN PREDA
este europarlamentar și profesor de științe politice la Universitatea București

VOCEA ȘI TALENTUL MEU

Noul val al pițibugetarilor

Administrația publică din România a fost mereu ocupată de rude și de clientela politică a celor aflați la putere, dar niciodată n-au fost alocate atâtea poziții de vârf unor personaje a căror calitate unică este legătura cu liderii PSD.

UTOPIE IDEOLOGICĂ
Despre populism, Venezuela și tentația socialistă » P.28

Pentru a-și fideliza baronii, Liviu Dragnea le-a permis să-și aducă la București, la conducerea unor instituții sau companii de stat, apropiatele sau apropiații.

Două personaje din anturajul președintelui PSD – Darius Vâlcov, cel care conduce, de facto, politicile economice ale Guvernului, și Ionel Arsene, președintele Consiliului Județean Neamț, care și-a petrecut vacanța de iarnă împreună cu Dragnea și iubita acestuia – par să fi obținut cele mai bune poziții în aparatul de stat pentru apropiatele lor.

Vâlcov este condamnat în primă instanță la opt ani de închisoare, cu executare, pentru fapte de corupție, dar procesul său trenează, motivarea sentinței nefiind redactată la peste un an de la luarea ei.

DE

MIRCEA MARIAN
mircea.marian@newsweek.ro

Arsene a fost trimis în judecată în două dosare de corupție.

Președintele CJ Neamț a devenit însă celebru când a părut a fi personajul unei filmări cu camera ascunsă, în care făcea sex cu o elevă. Politicianul a negat că el ar fi personajul nud, dar care a rămas încălțat cu șosetele albe, din acest filmuleț.

PSD a ignorat criticile din presă în legătură cu valul de numiri bazate exclusiv pe criterii clientelare, iar opoziția parlamentară nu s-a folosit de instrumentele pe care le are la îndemână – interpelări, chemarea la audieri a premierului sau a miniștrilor - pentru a cere explicații. *Newsweek România* vă prezintă o listă parțială a cohortei de pile, pițipoance și neamuri ale liderilor PSD care au invadat, în ultimii doi ani, atât Executivul, cât și Legislativul.

Foto COTIDIANUL

„Apropiatele" lui Vâlcov

Prin decizie a premierului Viorica Dăncilă, la sfârşitul lunii ianuarie, **Adriana Cotel** a fost numită şefa Casei Naţionale de Asigurări de Sănătate (CNAS). La ora scrierii acestui articol, Adriana Cotel nu avea un CV public, iar declaraţia de avere nu fusese publicată nici de Agenţia Naţională de Investigaţii (ANI), nici pe site-ul instituţiei pe care o conducea.

Înainte de a prelua Casa Naţională de Asigurări de Sănătate, Adriana Cotel a fost şefă la Agenţia Naţională a Medicamentului (ANM), tot fără ca Guvernul să ofere vreo explicaţie sau justificare pentru această numire. Potrivit profilului ei de pe Linkedin, în ultimii trei ani a fost „product specialist biotehnologie" Alvogen România, termen care se poate traduce prin reprezentant de vânzări.

Presa a scris că este „o apropiată" a lui Darius Vâlcov, cu care ar fi avut „o relaţie strânsă". Niciunul din cei doi nu au negat aceste afirmaţii. În mandatul Adrianei Cotel la ANM, cinci oameni aflaţi în poziţii importante în agenţie - medici şi biochimişti - au fost demişi sau au demisionat într-o singură zi.

Aceste plecări au avut loc după venirea în agenţie a lui Andrei Iordache, un apropiat a l lui Darius Vâlcov, adus de la Direcţia de Sănătate Publică Olt.

ANONIMĂ
Doar Darius Vâlcov ştie trecutul Adrianei Cotel, noua şefă a CNAS

FOTO: PAGINA PERSONALĂ FACEBOOK

Admisă a şasea oară, la ANAF

Tot pe filiera Vâlcov-Cotel, la conducerea Agenţiei Naţionale de Admnistrare Fiscală (ANAF) a fost promovată **Mihaela Triculescu** (foto), o specialistă în insolvabilitate din Dolj. Ea a fost şefa compartimentului financiar-contabil al firmei de curăţenie a Primăriei Cârcea din judeţul Dolj.

La trei săptămâni de la numirea la şefia ANAF, a fost publicat şi CV-ul lui Triculescu. Ea a absolvit Facultatea de Ştiinţe Economice din Craiova. Între 2014 şi 2016, a picat de cinci ori examenul oral pentru ocuparea unor funcţii de inspector la Antifraudă.

Mai mult, tot la scurt timp de la numirea ei la ANAF, un alt apropiat al lui Vâlcov, **Daniel Costinel Nache**, se afla pe circuitul de avizare din cadrul instituţiei pentru numirea la conducerea vămilor.

Nache a fost auditor la Direcţia de Sănătate Publică (DSP) Olt şi a candidat şi la Consiliul Local Slatina, unde Darius Vâlcov a fost primar.

Muzele lui Arsene „șosete albe"

Deși la ultima remaniere Ioan Arsene a acceptat ca apropiatul său Dănuț Andrușcă să fie demis de la conducerea Ministerului Economiei, președintele Consiliului Județean Neamț și-a plasat mai multe apropiate în diferite funcții din guvern sau companii de stat.

Fosta sa consilieră pentru relația cu presa, de la CJ Neamț, **Oana Bulai**, a ajuns, în ianuarie 2019, șefa Companiei Naționale a Sării, la care statul, prin Ministerul Economiei, deține 51% din acțiuni, restul de 49% fiind controlate de Fondul Proprietatea.

Bulai fusese numită, în primăvara lui 2018, consilier al premierului Dăncilă.

Ea a absolvit Dreptul la o universitate privată și s-a lăudat că la 18 ani a înființat o școală de manechine. „Eu sunt Oana, antreprenor, coach, trainer în spiritualitate, dezvoltare personală și spirit liber", se prezenta actuala șefă a sării românești, pe un site al unei tabere spirituale. Pe același site, scria: „Am studiat, trăit și experimentat Theta Healing, Respirația inimii, Shamanism, Respirație holotropică, Reiki, Meditația prin rugăciune (...) Am avut trăiri extraordinare care m-au purtat pe calea inspirației și a transformării". N

FOTO: REVISTA OK

7 din 12, concediu medical

O altă protejată a baronului de Neamț, **Andra Geanina Rusu** (foto), s-a transferat la București la începutul acestui an, de la Direcția pentru Protecția Copilului Neamț, fiind numită consilier juridic la Ministerul Mediului. Ea are o experiență de un an ca angajată la stat și a dovedit reale aptitudini: din cele 12 luni, circa 7 luni a stat în concediu medical, dar și în cluburile de fițe – după cum o demonstrează nenumăratele fotografii postate pe Facebook. Iar din salariul de circa 2.500 de lei și-a luat un Range Rover.

Tot din Neamț, din zona de protecție a lui Arsene mai provin: **Carmen Tănasă**, promovată director economic la Agenția Națională pentru Resurse Minerale, și **Nicoleta Husaru**, de la aceeași Agenție și de la Romatsa.

Tănasă a fost director executiv adjunct în cadrul Primăriei Târgu Neamț. Husaru a fost purtătoare de cuvânt la CJ Neamț, post din care a ajuns consilieră a președintelui ANRM și membru provizoriu în cadrul consiliului de administrație al Romatsa. N

Protejata lui Bădălău se ocupă de arme

Imediat ce a ajuns ministru al Economiei, Nicolae Bădălău a promovat o fostă subalternă din cadrul PSD Giurgiu în conducerea Romarm, compania care produce armanent și este controlată de acest Minister.

Avocata **Crina Stoianovici**, șefa din 2012 a organizației de femei a partidului din Giurgiu, mai are în CV și faptul că a fost membră în Consiliul de Administrație al companiei naționale Administrația Porturilor Dunării Fluviale SA.

Ea a fost asistentă medicală, dar, în 1998, la 29 de ani, a absolvit și o facultate de drept – fără să precizeze la ce universitate. În CV-ul ei mai scrie că este specializată în „managementul schimbărilor".

Tot în conducerea Romarm a ajuns și **Nina Crișu**, absolventă de Metalurgie și Drept, care a ocupat de 2 ori funcția de prefect al județului Giurgiu, în perioadele 2012 - 2016 și ianuarie 2017 - august 2018.

În perioada în care Nicolae Bădălău era certat cu Liviu Dragnea, Nina Crișu a fost demisă din poziția de prefect. Recent, a fost numită, prin decizie a premierului, secretar general al Ministerului Economiei. N

FAITĂ ALIER
Crina Stoianovici, fostă asistentă medicală este acum expertă în armament și muniție

Copilăria fericită a neamurilor pesediste

JUNIOR
Fiul premierului Dăncilă, promovat concomitent cu mămica

Nenumărați lideri PSD au găsit un job bun la stat pentru copiii lor. Cu cât sunt mai sus în ierarhie, cu atât mai bine plasate sunt odraslele. Unii nu au avut vreo jenă să-și angajeze rudele în instituții aflate în directa lor subordine.

Băiatul lui Dăncilă, consilierul lui Sârbu

Celebru prin postările agramate și agresive de pe Facebook, precum și pentru apariția sa la Ateneul Român, la ceremonia de preluare de către România a președinției Consiliului UE, fiul premierului Viorica Dăncilă și-a găsit un post bun la Curtea de Conturi.

La numai o săptămână după ce a devenit premierul României, fiul Vioricăi Dăncilă a fost angajat la Curtea de Conturi, o instituție a statului cu salarii impresionante, plătite de la buget. Într-un răspuns pentru *Newswek România*, Curtea de Conturi arată că „domnul **Victor Florin Dăncilă** este angajatul Autorității de Audit, cu contract individual de muncă determinată (durata mandatului demnitarului aferentă perioadei 29 ianuarie 2018 – 15 octombrie 2020, având funcția de consilier în cadrul cabinetului demnitarului – domnul Ilie Sârbu, vicepreședinte al Autorității de Audit)". Fiul premierul poate fi concediat numai de Ilie Sârbu, cel care este și socrul lui Victor Ponta. Curtea de Conturi a refuzat să spună ce salariu are Victor Dăncilă. Soția sa, **Elena Dăncilă**, lucrează tot la stat: este consilier juridic la Primăria Sectorului 5, unde primar este pesedistul Daniel Florea. N

FOTOGRAFII: PAGINA PERSONALĂ FACEBOOK

Familia Daea, expertă în agricultură

Dana Daea, fiica celebrului ministru al Agriculturii, este angajată din 2017 la Agenția pentru Finanțarea Investițiilor Rurale. Ea a studiat ingineria economică la Universitatea de Ştiințe Agronomice şi Medicină Veterinară din București. În septembrie 2017, presa a scris că le-a cerut colegilor să o sponsorizeze cu câte 10 lei ca să meargă în vacanță. „Hey people, Sâmbătă plec în Vamă cine vrea să ajute cu 10 lei pentru drum să vină la Biroul de Presă. Relaxarea face munca mai ușoară. Mulțumesc, Dana", a scris fiica ministrului într-un mail trimis către mai mulți colegi, la data de 19 iulie.

Drept urmare, ea a fost avertizată verbal de către șefii ierarhici privind utilizarea e-mail-ului de serviciu, în conformitate cu prevederile Regulamentului Intern al Agenției pentru Finanțarea Investițiilor Rurale.

Petre Daea a explicat că și-a angajat fata la Ministerul Agriculturii, pe care-l conduce, întrucât ea este „un copil" care încearcă să-și facă un rost în viață, iar el, ca tată, „e firesc, e natural" să o ajute. În ianuarie 2017, presa a arătat că și soția lui Daea, **Camelia Luchian**, este director al Direcției Management Resurse Umane în cadrul Agenției de Plăți și Intervenție pentru Agricultură (APIA).

Anterior, a lucrat la un post în străinătate al Ministerului Economiei, întrucât, potrivit declarației de avere, a beneficiat de „drepturi salariale", în 2016, de 9.854 de euro.

În perioada 2008-2012, când era senator și președinte al Comisiei de agricultură, Petre Daea s-a remarcat și printr-o intervenție la Ministerul Agriculturii pentru ca amanta lui de atunci, Camelia Luchian, să fie numită vicepreședinte la Agenția Națională pentru Pescuit și Acvacultură.

Soția de la acea vreme a lui Petre Daea a trimis o scrisoare către conducerea Agenției prin care a dezvăluit intervenția. Ministrul Agriculturii și soția lui Elena au divorțat în iunie 2012, iar ulterior Petre Daea s-a căsătorit cu Camelia Luchian. N

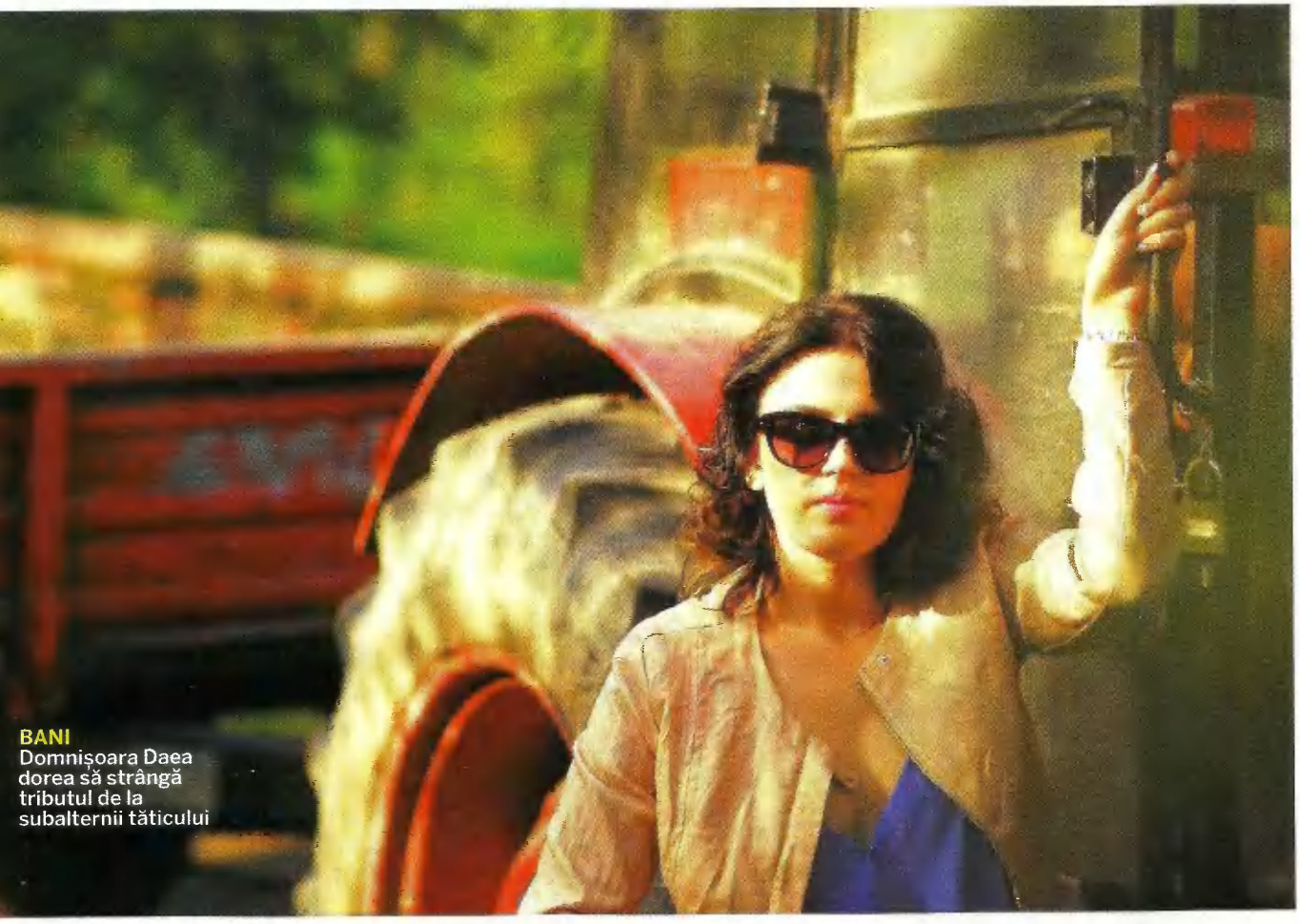

BANI Domnișoara Daea dorea să strângă tributul de la subalternii tăticului

„Valoarea" fiicei lui Iordache dă MAE pe BNR

Fostul ministru al Justiției Florin Iordache și-a plasat fata, **Delia Iordache** (foto), mai întâi la Ministerul de Externe și apoi la BNR. În MAE a lucrat la Departamentul pentru românii de pretutindeni, dar în ianuarie 2017 s-a angajat la Cancelaria Băncii Naționale a României, la Departamentul de comunicare.

Ea a fost singurul elev din județul Olt care a luat nota 10 la examenul de bacalaureat, în anul 2009.

A absolvit Liceul Teoretic „Mihai Viteazu" din Caracal și a susținut examenul la Limba Română, Limba Germană, Limba Engleză, Economie și Istorie.

În ultima declarație de avere, depusă la MAE, ea declară un apartament de 88 de metri pătrați în București și un salariu anual de 12.000 de lei.

Un CV public al domnișoarei Iordache nu există, dar ea și-a publicat pe Facebook nenumărate selfie-uri, iar la unul din ele, a scris: „Valoarea ți-o dă Dumnezeu, nu oamenii :)". N

DISPREȚ
Ruxandra Țuțuianu, scârbită de „oile" #Rezist

Fata lui Țuțuianu, la Firea

Disidentul pesedist Adrian Țuțuianu, fost ministru al Apărării, a găsit un loc pentru fiica sa în terenul unei alte disidente, Gabriela Firea.

Ruxandra Țuțuianu este angajată din 2017 la Primăria Capitalei, în postul de consilier juridic. Ea a intrat în atenția publică în februarie același an, când, într-o postare pe Facebook, i-a jignit pe protestatarii din Piața Victoriei, numindu-i „oi prost informate".

În rest, domnișoara Țuțuianu se prezintă, tot pe Facebook, drept mare amatoare de excursii în străinătate.

Ea a terminat Facultatea de Drept la Universitatea din București în 2014, iar în 2016 a făcut un stagiu la Parlamentul European, la cabinetul Vioricăi Dăncilă!

Soția fostului ministru PSD al Apărării are și ea o slujbă bună la stat: **Carmen Elena Țuțuianu** este, din 2010, auditor la Prefectura Dâmbovița și la Consiliul Județean Dâmbovița, în perioada în care soțul era parlamentar PSD și apoi președinte al Consiliului Județean. N

Odraselele-diplomați

Sorin Adrian Pîrvulescu, fiul vitreg al șefului diplomației, Teodor Meleșcanu, a fost numit, în iunie 2018, consul la Strasbourg.

Hotărârea de guvern a fost contrasemnată chiar de Meleșcanu și, în consecință, la Parchetul General a fost depusă o plângere penală împotriva ministrului de Externe.

Newsweek România a arătat că Pîrvulescu a lucrat ca expert juridic la Autoritatea Națională pentru Administrare și Reglementare în Comunicații. De acolo, a trecut la Senatul României, unde a fost pus șef peste Biroul de Proceduri Achiziții Publice.

Soția sa, **Camelia Oana Pîrvulescu**, a lucrat ca director adjunct la firma Pintexim, apoi a ajuns șef serviciu în Senatul României.

Pe 30 mai 2013, Adrian Pîrvulescu a anunțat detașarea la Ministerul Afacerilor Externe, condus în aceea perioadă de ministrul Titus Corlățean. El a fost trimis direct consul la Consulatul României de la Cahul, din Republica Moldova. De acolo, Pîrvulescu a fost transferat direct pe postul de consul în Luxemburg.

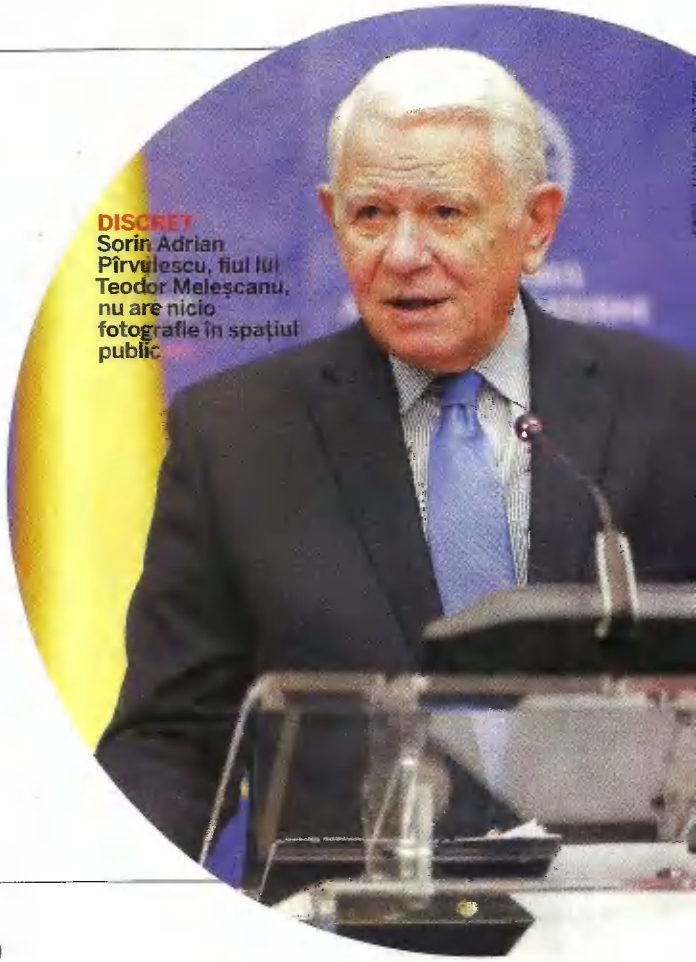

DISCRET Sorin Adrian Pîrvulescu, fiul lui Teodor Meleșcanu, nu are nicio fotografie în spațiul public

Ca melcu' spre Torino

Tot în iunie 2018, **Ioana Gheorghiaș**, fiica unui fost acționar al Tel Drum, a fost numită consul general al României la Torino. Anterior, ea fusese consiliera lui George Ciamba, pe atunci secretar de stat în Ministerul Afacerilor Externe, iar acum ministru al Afacerilor Europene.

Aceasta a pătruns în MAE în 2015, la Direcția de Armonizare Legislativă, acum lucrează în Direcția Europa Occidentală și Europa Centrală. Înainte de Externe, Ioana Gheorghiaș a fost angajată la Cotroceni (în al doilea mandat al lui Traian Băsescu), dar și la Palatul Victoria (sub premierii Boc, MRU, Ponta și Cioloș). Tânăra diplomat este fiica lui Mugurel Gheorghiaș „Melcu", fost coleg de facultate și trupă rock cu actualul lider al PSD, Liviu Dragnea. „Melcu" a fost și unul dintre acționarii Tel Drum SA. O anchetă a Riseproject.ro a scos la iveală că Mugurel Gheorghiaș a înființat în Brazilia o firmă, M&J Investimentos Turísticos, pentru investiții în hoteluri, restaurante și alte imobiliare, încă din 2010. Timp de un an, Gheorghiaș a introdus de cel puțin șase ori în Brazilia importante sume de bani descrise drept „investiții directe din România".

Lista angajaților MAE cu rubedenii în politică sau în vârful statului este însă mai lungă: Matei Dobre, fiul fostului ministru liberal Victor Paul Dobre, Claudiu Hellvig, fratele directorului SRI, Eduard Hellvig, Diana Cliveti, fiica fostului eurodeputat PSD de Bacău, Minodora Cliveti sau Ramona Niță, fiica fostului ministru PSD Constantin Niță.

SALT Ioana Gheorghiaș a avut TelDrum până la Torino

ASCENSIUNE
Domnișoara Arcan, din prezentatoare meteo, șefă peste funcționarii publici. Mama ei (dreapta) este senatoare PSD

FOTO: LIBERTATEA

Senatoarea „Wolksvagen" are fată la ANFP

Despre senatoarea Ionela Arcan (PSD) n-ar fi aflat, probabil, nimeni, dacă n-ar fi scris în declarația de avere, din perioada în care era vicepreședinte la CJ Neamț, că deține o mașină „WOLKSVAGEN" și că are datorii la „WOLCSBANK".

În iunie 2017, fiica ei, **Andreea Arcan**, a fost numită de către premierul Sorin Grindeanu în funcția de vicepreședinte al Agenției Naționale a Funcționarilor Publici (ANFP). Avea zero experiență în administrația publică, fiind cunoscută doar pentru faptul că a fost prezentatoare meteo la o televiziune a lui Gheorghe Ștefan, zis Pinalti, și pentru că a fost fotomodel, în sutien și chiloți, într-un articol din Libertatea.

Presa tabloidă a sugerat că Andreea Arcan ar avea o relație strânsă cu Ionel Arsene, președintele CJ Neamț. Potrivit CV-ului publicat pe site-ul ANFP, ar fi absolvit Facultatea de jurnalism la Universitatea Babeș-Bolyai și ar avea o licență și un masterat în științe penale la Universitatea Creștină Dimitrie Cantemir.

RUDĂ
Corina Bogaciu, nepoata lui Florin Pandele și vedetă în tabloide, la fotografia oficială din Parlament

FOTO: KANAL D

Amazoanele din Parlament

Primarul din Voluntari, Florentin Pandele, și-a trimis nepoata, pe **Corina Bogaciu**, în Parlament, pe listele PSD.

Recent, aceasta a părăsit formațiunea condusă de Liviu Dragnea și s-a transferat în Pro România, partidul lui Victor Ponta.

Corina Bogaciu s-a oprit cu studiile la nivelul liceului, trecând bacalaureatul, în 2008, cu 5.35 la română, 7.15 la matematică, 8.60 la biologie și 10 la educație fizică. În noiembrie 2017, chiar Antena 3 remarca faptul că ea nu a vorbit niciodată în plenul Legislativului și, întrebată fiind ce s-a petrecut la ședința comisiei din care face parte, a refuzat să răspundă.

Și fostul ministru al Educației, Liviu Pop, și-a adus fosta consilieră, pe **Aida Căruceru**, în Legislativ. Căruceru a fost consiliera lui Pop în 2015, când acesta era ministru delegat pentru Dialog Social, dar și la cabinetul senatorial al acestuia în 2016.

Ea are două licențe: în Drept, la Universitatea Româno-Americană, și în Economie, la Universitatea Craiova. În plus, are două diplome postuniversitare: la Institutul Diplomatic Român, precum și un master la Academia de Poliție „Al. I. Cuza", în „Dreptul afacerilor"! Tatăl ei deține o firmă în Drobeta Turnu Seeverin cu o cifră de afaceri anuală de aproximativ nouă milioane de lei.

Baronul alcoolului

După ce, în legislatura 2012-2016, fostul baron de Prahova, Mircea Cosma, și-a trimis băiatul în Parlament, acum el și-a plasat fata, pe **Andreea Cosma**, în Camera Deputaților.

La momentul alegerii ei, tatăl, fost președinte al Consiliului Județean Prahova, era condamnat în luna noiembrie la opt ani de închisoare.

Fratele ei, deputatul PSD **Vlad Cosma** (foto), avea o condamnare la 5 ani de închisoare, cu drept la recurs. Ea era deja trimisă în judecată de către DNA, iar în decembrie 2018 a primit o condamnare, în primă instanță, de patru ani, cu executare. Activitatea Andreei Cosma în Parlament este inexistentă, dar ea a fost frecvent invitată la Antena 3 pentru a se plânge de presupusele abuzuri ale DNA.

În sfârșit, un baron al alcoolului, din Satu-Mare, a reușit să-și facă fata nu doar parlamentar, ci chiar ministru: **Ioana Bran** a ocupat, în 2018, timp de circa nouă luni, funcția de ministru al Tineretului.

„Ioana Bran, ministrul Tineretului, e o fătucă simpatică, da' nu a lucrat în viața ei într-o funcție de-asta, iar săptămâna viitoare se va definitiva un proces în care și tac'su și frati'su, pentru evaziune fiscală cu acord, au luat în primă instanță 3 ani, 4 ani", le povestea primarilor din județul Dâmbovița, în noiembrie 2018, fostul ministru Adrian Țuțuianu.

Tatăl ei, Ioan Bran, deține Distileriile Bran. Mandatul Ioanei Bran la Tineret a fost unul marcat de incidente ilare. În martie 2018, a fost invitată la Europa FM și, printre persoanele care au sunat pentru a-i pune întrebări s-au numărat și doi dintre consilierii ei din Minister. Cele două persoane și-au declarat o altă identitate, dar au fost identificați de colegi după voce.

FOTO: INQUAM PHOTOS / OCTAV GANEA

DINASTIA
Vlad Cosma, fiul baronului de Prahova, Mircea Cosma, i-a lăsat locul din Parlament, surorii sale, Andreea

SRI n-a vrut-o pe iubita lui Dragnea

În februarie 2019, Victor Ponta a scris pe Facebook că Liviu Dragnea a vrut să angajeze o fostă iubită la SRI. „Îmi aduc aminte că tu îl băteai la cap pe George Maior să o angajeze pe iubita ta de atunci la SRI (că erai căsătorit, nu contează, că tu ești cu «familia tradițională») și tot explicai că ea știe rusește, că a studiat la Moscova", a scris fostul premier.

Presa a identificat-o rapid pe această iubită: fosta deputată din legislatura 2012-2016, **Cătălina Ștefănescu**, care a învățat la Institutul Pușkin.

În octombrie 2017, aceasta a fost angajată consilier la Secretariatul General al Guvernului. Aceasta i s-a alăturat, astfel, mamei ei, numită de fostul premier Grindeanu, la începutul lui 2017, în funcția de șefă a Agenției Naționale de Ocupare a Forței de Muncă (ANOFM). În 2015, Dan Șova a anunțat că se va căsători cu Cătălina Ștefănescu, dar ulterior nu s-a mai discutat despre acest proiect.

FOTO: MEDIAFAX

MOSCOVA
Apropiata lui Dragnea din Teleorman a fost refuzată de SRI, deși a studiat în Rusia

FOTO: LIFE.RO

„Vrăbi" a lui Oprescu îi moștenește spitalul

În ianuarie 2017, una din primele numiri făcute de noul ministru al Sănătății, Florian Bodog, a fost plasarea în funcția de director al Spitalului Universitar de Urgență a **Adrianei Nica** (foto), iubita fostului primar Sorin Oprescu. „Secureanu o are pe Vrăbi, Oprescu, pe Adriana Nica. Pot spune că Vrăbi a lui Oprescu a ajuns fără concurs managerul celui mai mare spital", a scris, pentru blogul lui Cătălin Tolontan, un medic de la acest spital, care a dorit să-și păstreze anonimatul.

Jurnalistul a explicat că Nica nu are nicio competență pentru a ocupa poziția de manager al celui mai mare spital din România. Potrivit blogului lui Tolontan, aceasta și-a dat doctoratul în fața lui Nicolae Bănicioiu și a lui Dorel Săndesc, ministrul și secretarul de stat al Guvernului Ponta.

„Nu-mi este rușine de relația mea cu Sorin Oprescu", a declarat Adriana Nica, într-un interviu pentru revista „Life România", în iulie 2017. În august 2017, a câștigat concursul de manager al spitalului. În octombrie 2018, ministrul Sănătății, Sorina Pintea, a anunțat că va trimite la Parchet raportul încheiat după controlul făcut la Spitalul Universitar din București unde s-au constatat „anumite aspecte de natură penală" privind achizițiile făcute din fondurile Ministerului Sănătății.

Chiar și Avocatul Poporului s-a sesizat după ce o asistentă care sesizase neregulile din spital a fost concediată.

Autoritatea de Supraveghere Financiară, infestată de rude

În 2014, fostul președinte al Autorității de Supraveghere Financiară (ASF), Mișu Negrițoiu, susținea că un număr de 53 de angajați ai instituției, din totalul de 609, erau rude de gradul I sau II. El a afirmat că, totuși, 13 dintre aceștia au părăsit instituția.

Dar ASF a rămas însă deschisă pentru rudele politicienilor.

Printre aceștia:

Ioana Cazacu, fina lui Victor Ponta, fără pregătire în domeniul financiar, dar cu experiență în comerț cu blue jeans. Ea a fost și consiliera lui Mircea Geoană și a fostului ministru al Apărării Naționale, Mircea Dușa.

Nicoleta Radu - fosta soție a lui Marian Neacșu, fost secretar general al PSD, transferat acum la partidul lui Ponta - a ajuns, în 2013, director al Pool-ului de Asigurare Împotriva Dezastrelor (PAID). Ea a fost inginer la combinatul siderurgic din Călărași și administrator la o firmă falită din același oraș. Presa a scris că a fost numită ilegal la conducerea PAID, neavând pregătirea necesară.

Monica Mișa, soția fostului ministru de Finanțe Ionuț Mișa, este consiliera membrului ASF **Ovidiu Wlassopol**, fostul jurnalist de la Pro TV, care a ajuns în conducerea autorității în perioada în care era căsătorit cu Olguța Vasilescu.

ASF
Fostul soț al Olguței Vasilescu, fost jurnalist ProTV, supraveghează acum piața financiară

FOTO: INQUAM PHOTOS / OCTAV GANEA

Iubita fratelui prefectului face educație

FOTO: FACEBOOK

În septembrie 2017, presa a scris despre promovarea **Violetei Varga**, iubita fratelui prefectului din Arad, în funcția de inspector școlar pentru „educație permanentă".

Ea nu avea un CV public și tot ce se știa despre ea era că ocupase postul de director adjunct la Centrul Școlar de Educație Incluzivă, un post înființat cu puțin timp înainte, iar în mai puțin de o lună ajunge Inspector școlar pentru Management instituțional și Educație permanentă.

Pe Facebook, ea avea o activitate intensă, postând nenumărate selfie-uri în poziții languroase. Însă acesta e unul din puținele cazuri în care reacția dură a presei a avut o finalitate: Varga a demisionat din postul de inspector școlar.

Excursie de lux, de 67.000 USD, la TVR Cluj

Sub pretextul realizării unor reportaje și transmisii în direct, TVR Cluj a deplasat 17 oameni în Israel.

TELEVIZIUNEA ROMÂNĂ, SUB conducerea Doinei Gradea, sparge sute de mii de lei pe deplasările externe ale directorilor și angajaților din teritoriu, care își propun realizarea unor emisiuni în străinătate. Cheltuielile sunt ținute la secret, iar audiența nu este monitorizată. Practic, deplasările sunt mai degrabă niște vacanțe de lux decontate din bani publici. Exemplul perfect de turism sub pretext jurnalistic a fost „Caravana România – Israel" organizată de TVR Cluj, studio teritorial condus de Romeo Couți, un apropiat al Doinei Gradea.

20.000 de lei pentru „iscoade"

Șeful TVR Cluj, Romeo Couți, a fost în centrul mai multor scandaluri publice care au dus la demiterea sa în 2017. Atunci, mai mulți angajați ai studioului teritorial TVR Cluj l-au acuzat de management defectuos pentru că a dat iama în banii publici ai instituției pentru a-i cheltui pe proiecte megalomanice externe în Moldova, Ucraina sau Găgăuzia. În paralel, producătorii știrilor de la TVR Cuj erau obligați să se cârpească pentru că nu aveau bani pentru a trimite pe teren, la Cluj, echipele de filmare. În urma dezvăluirilor, Couți a fost demis. A fost recuperat, însă, și repus pe funcție de Doina Gradea.

În noul mandat de coordonator cu atribuții de director al TVR Cluj, Romeo Couți a continuat să cheltuie bani publici pe proiecte exagerate. De data aceasta, a gândit proiectul „România - Israel", care avea ca scop realizarea unor filmări și transmisii în direct pentru diverse emisiuni locale. În primă fază, a trimis trei angajați ai TVR Cluj în Israel pentru a identifica locurile de unde urma să transmită în direct. Astfel, pe 6 octombrie 2018, au plecat spre Israel cei trei angajați ai TVR Cluj care au avut și misiunea de a stabili niște posibile interviuri, dar și să realizeze trei reportaje de amploare. Printre acestea se afla și un reportaj despre localitatea Beer Sheva, oraș înfrățit cu Cluj Napoca.

Deplasarea celor trei angajați ai TVR a avut loc în perioada 6-13 octombrie 2018. Iar costurile au fost de aproximativ 20.000 lei, conform notei de fundamentare semnate de Couți.

Echipă de 17 oameni deplasată în Israel

Cu o zi înainte ca cei trei să plece spre Israel, directorul Romeo Couți a compus o nouă notă de fundamentare prin care solicita aprobarea unui buget de 218.000 lei pentru proiectul caravana „România – Israel". Conform documentului citat, Couți a propus deplasarea unei echipe formate din 17 persoane în Israel. Deplasarea urma să se facă în perioada 1-11 noiembrie 2018. Motivul? Realizarea unor filmări și câteva transmisii în direct pentru emisiunile „Regiunea în Obiectiv", „Stația România - Israel" și „Cântec și Poveste" difuzate pe TVR Cluj, TVR3 și TVR Interanțional, în Jurnalele de Știri ale TVR1, TVR2 și TVR3, precum și intervenții în direct în cadrul emisiunii „Observator Transilvan". Toate producțiile au fost reunite sub titulatura „Caravana România - Israel". În plus, se mai dorea prezentarea a două proiecte la sediul Institutului Cultural Român din Tel Aviv: o emisiune despre viața comunităților de evrei și prezentarea volumului „Auschwitz Alive".

62.421 USD pentru câteva transmisii din Israel

Din echipa care urma să facă deplasarea în Israel nu putea lipsi directorul Couți. Chiar el a menționat în nota de fundamentare că va îndeplini rolul de producător general al evenimentului. În echipa șefilor au mai fost cooptați Emilia Avram – coordonator cu atribuții de producător, soții Karen Sebesi și Katalin Orban – ambii în calitate de jurnaliști și moderatori ai emisiunilor „Regiunea în Obiectiv", respectiv „Observator Transilvan".

Pentru diurna celor 17 persoane, TVR Cluj a plătit 7.106 USD. Cazarea echipei editoriale din care au făcut parte cinci persoane a costat 4.200 USD pentru șapte nopți, bani proveniți din bugetul TVR Cluj. Adică 840 USD de persoană. Directorul Couți a beneficiat de zece nopți de cazare pentru care s-a plătit suma de 1.200 de euro. Restul echipei tehnice s-a cazat zece nopți, pentru care s-au plătit 13.200 de dolari, bani obținuți de la Ministerul Românii de Pretutindeni. Alți 7.820 de dolari s-au cheltuit pentru transportul echipei și încă 3.220 de dolari s-au dus pe transportul altor șapte colaboratori.

DE

PETRU ZOLTAN
petru.zoltan@newsweek.ro

COMPLICITĂȚI Romeo Couți, șeful TVR Cluj, a fost susținut de directoarea TVR, Doina Gradea, să cheltuie zeci de mii de dolari pentru emisiuni fără audiență.

PRIMA PAGINĂ DESPRE NOI PROGRAM TV DIGITAL TERESTRU PROTECȚIA DATELO

PRIMA PAGINA Arhivă

TVR 3 transmite în direct Caravana România-Israel

TVR.RO | Miercuri, 31 Octombrie 2018

În perioada 04 – 9 noiembrie a.c., TVR Cluj derulează „Caravana România-Israel", un proiect de televiziune dedicat românilor din Israel - realizat cu sprijinul Ministerului pentru Românii de Pretutindeni și al Ambasadei Israelului la București.

Caravana România – Israel
4 – 9 noiembrie 2018
Un proiect TVR dedicat evreilor originari din România aflați în Israel

Cum TVR pare că stă prost la capitol dotări, echipa lui Couți a închiriat echipamente în valoare de 18.700 de dolari. „Doar" 4.675 de dolari s-au dus pe transportul intern al echipei. Practic, s-a ajuns la cheltuieli de 62.421 de dolari (din care 2.300 de dolari s-au dus pe cheltuieli neprevăzute).

Încă 115.000 USD pentru două ansambluri folclorice

De ce își dorea Couți să facă deplasarea în Israel? Pentru că urma să coordoneze echipa care trebuia să filmeze și să transmită în direct mai multe recitaluri folclorice ale Ansamblului Folcloric Profesionist „Dor Românesc" Bistrița și Ansamblul Folcloric Național „Transilvania" Baia Mare. Dar Romeo Couți nu s-a mulțumit doar cu atât. Ca un bun manager, a stabilit costurile pentru cele două ansambluri folclorice. Astfel, bistrițenilor li s-au stabilit costuri de 50.052 de dolari, cheltuieli în sarcina Centrului Județean pentru Cultură Bistrița Năsăud, iar celorlalți li s-a stabilit o sumă 64.774 de dolari, bani asigurați de ansamblu.

Romeo Couți și Doina Gradea au o relație foarte strânsă, care depășește zona profesională

TVR: costurile nu sunt publice, audiența nu e monitorizată

Am încercat să aflăm de la Televiziunea Română care a fost procedura de contractare și care au fost firmele la care a apelat directorul Romeo Couți pentru a deconta „excursia" din Israel. Ne-am izbit de o secretomanie incredibilă, deși TVR este o instituție publică finanțată din bani publici. „Pentru realizarea proiectului «Caravana România – Israel» s-au încheiat contracte comerciale. Referitor la solicitarea privind valoarea acestora, apreciem că informațiile solicitate nu se încadrează în dispozițiile legii invocate de dumneavoastră", a transmis Adela Ştirbescu, coordonator cu atribuții de director Cabinet al Președintelui Director General, Doina Gradea. Evident, nimic mai fals: Legea 544/2001 privind accesul la informațiile de interes public se aplică chiar și televiziunii publice.

Întrebată ce audiențe au avut emisiunile coordonate de Romeo Couți, protejatul ei, Doinea Gradea a mai precizat prin șefa ei de cabinet că „programele caravanei România – Israel au fost difuzate pe TVR Cluj, TVR 3 și TVR Internațional. Audiența acestor canale nu este monitorizată".

Newsweek România a scris la finalul anului trecut, în exclusivitate, că Romeo Couți a cumpărat din banii televiziunii publice o sută de exemplare dintr-o carte semnată chiar de el și căreia Doina Gradea i-a scris „Cuvântul".

Sindicatul Român al Jurnaliștilor Mediasind a solicitat demiterea de urgență a Președintelui Director General Doina Gradea din fruntea televiziunii publice, invocând exercitarea de presiuni asupra reprezentantului salariaților din Consiliul de Administrație.

ANALIZĂ

Universitățile invocă legea pentru a proteja politicienii

Tot mai multe instituții refuză să ofere informații despre pregătirea educațională a politicienilor invocând, în mod abuziv, protecția datelor personale.

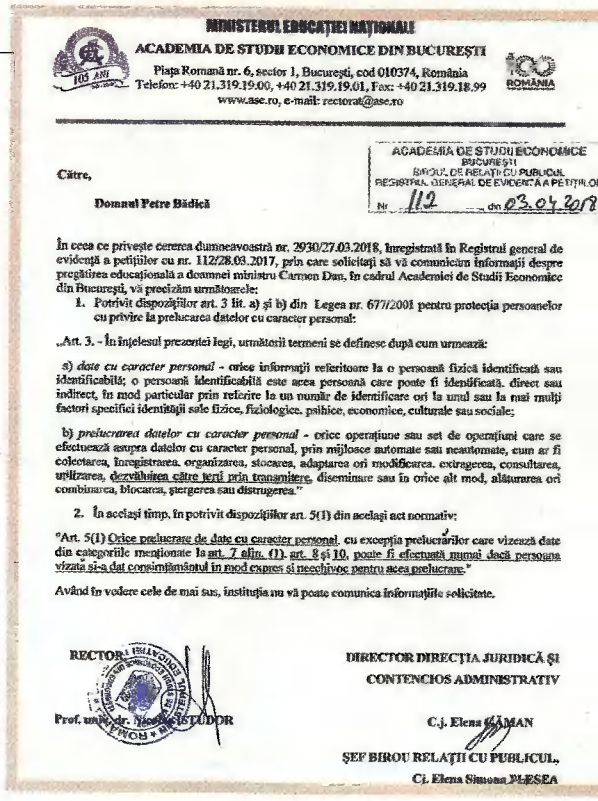

MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE
ACADEMIA DE STUDII ECONOMICE DIN BUCUREȘTI
Piața Romană nr. 6, sector 1, București, cod 010374, România
Telefon: +40 21.319.19.00, +40 21.319.19.01, Fax: +40 21.319.18.99
www.ase.ro, e-mail: rectorat@ase.ro

ACADEMIA DE STUDII ECONOMICE BUCUREȘTI
BIROUL DE RELAȚII CU PUBLICUL
REGISTRUL GENERAL DE EVIDENȚĂ A PETIȚIILOR
Nr. 112 din 03.04.2018

Către,

Domnul Petre Bădică

În ceea ce privește cererea dumneavoastră nr. 2930/27.03.2018, înregistrată în Registrul general de evidență a petițiilor cu nr. 112/28.03.2017, prin care solicitați să vă comunicăm informații despre pregătirea educațională a doamnei ministru Carmen Dan, în cadrul Academiei de Studii Economice din București, vă precizăm următoarele:

1. Potrivit dispozițiilor art. 3 lit. a) și b) din Legea nr. 677/2001 pentru protecția persoanelor cu privire la prelucrarea datelor cu caracter personal:

„Art. 3. - În înțelesul prezentei legi, următorii termeni se definesc după cum urmează:

a) *date cu caracter personal* - orice informații referitoare la o persoană fizică identificată sau identificabilă; o persoană identificabilă este acea persoană care poate fi identificată, direct sau indirect, în mod particular prin referire la un număr de identificare ori la unul sau la mai mulți factori specifici identității sale fizice, fiziologice, psihice, economice, culturale sau sociale;

b) *prelucrarea datelor cu caracter personal* - orice operațiune sau set de operațiuni care se efectuează asupra datelor cu caracter personal, prin mijloace automate sau neautomate, cum ar fi colectarea, înregistrarea, organizarea, stocarea, adaptarea ori modificarea, extragerea, consultarea, utilizarea, dezvăluirea către terți prin transmitere, diseminare sau în orice alt mod, alăturarea ori combinarea, blocarea, ștergerea sau distrugerea."

2. În același timp, în potrivit dispozițiilor art. 5(1) din același act normativ:

"Art. 5(1) Orice prelucrare de date cu caracter personal, cu excepția prelucrărilor care vizează date din categoriile menționate la art. 7 alin. (1), art. 8 și 10, poate fi efectuată numai dacă persoana vizată și-a dat consimțământul în mod expres și neechivoc pentru acea prelucrare."

Având în vedere cele de mai sus, instituția nu vă poate comunica informațiile solicitate.

RECTOR
Prof. univ. dr. Nicu MARCU ȘTEFĂNESCU

DIRECTOR DIRECȚIA JURIDICĂ ȘI CONTENCIOS ADMINISTRATIV
C.j. Elena CĂMAN

ȘEF BIROU RELAȚII CU PUBLICUL,
C.j. Elena Simona PLEȘEA

IMPOSTURA ACADEMICĂ A ATINS cote greu de imaginat în guvernarea PSD. Numirile, inclusiv de miniștri, se fac exclusiv pe criterii politice. Premierul Viorica Dăncilă sau ministrul de Finanțe Eugen Teodorovici nu au pregătirea educațională necesară pentru a exercita aceste demnități publice. Universitățile blochează accesul la informații mai detaliate legate de experiența demnitarilor refuzând dialogul sau, mai nou, invocând abuziv legislația privind protecția datelor.

ASE: protecție pentru doamna Dan

Campioana lipsei de transparență este Academia de Studii Economice. *Newsweek România* a cerut ASE clarificări legate de modul în care ministrul de Interne Carmen Dan a obținut diploma de atestare a studiilor de master, între 2003 și 2004. Am vrut să știm ce anume a studiat doamna Dan, cu cine, ce formă de studii a urmat, dat fiind că, în aceeași perioadă, lucra cu normă întreagă consilier juridic la Consiliul Județean Teleorman. Doream să știm cum ajungea la cursuri, dat fiind că între Alexandria și București sunt 89 de kilometri. Cum doamna Dan a refuzat dialogul, am cerut informații de la ASE. Instituția, invocând Legea numărul 677/2001 pentru protecția persoanelor cu privire la prelucrarea datelor cu caracter personal, ne-a scris: „nu vă putem comunica informațiile solicitate".

Embargou și pentru Teodorovici

Într-un CV publicat în 2007, Orlando Teodorovici menționează la studii: „2004 - Prezent Academia de Studii Economice, Facultatea de Relații Economice Internaționale – Doctorat «Managementul Fondurilor Europene»". În biografia recentă, orice referire la acest doctorat dispare. S-a lăsat Teodorovici de școală? A fost exmatriculat? Cum ministrul nu ne-a răspuns, am cerut informații de la ASE. Care ne-a precizat cu același dispreț, invocând Regulamentul UE 2016/679 privind protecția datelor. Academia a concluzionat: „nu vă putem comunica informațiile solicitate". ASE consideră că notele de la un examen sau structura unui an universitar au un caracter la fel de personal precum seria de la buletin sau CNP-ul. Informațiile cerute de *Newsweek România* sunt de interes public: ele ar aduce clarificări despre competența unui demnitar plătit din bani publici de a lua decizii cu efect direct asupra populației.

DE

PETRE BĂDICĂ
petre.badica@newsweek.ro

Baron PSD cu agricultura la secret

Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară crede că prezența la cursuri și titlul lucrării de licență sunt informații cu un caracter personal și nu pot fi făcute publice. Rectorul universității, Sorin Câmpeanu, a refuzat să ne explice cum a fost posibil ca președintele Consiliul județean Neamț, Ionel Arsene, să fi urmat între 2004 și 2007 USAMV București, în timp ce era patron într-un oraș aflat la o distanță de 400 de kilometri. Reamintim universității că notele lui Arsene au mai fost cel puțin o dată publicate (la admitere, spre exemplu) pe panourile universității, deci au fost cât se poate de publice.

Ce e la privat, rămâne privat

Am vrut să vedem dacă Darius Vâlcov a trecut pe la „fabrica de diplome" „Spiru

NETRANSPARENȚĂ
Academia de Studii Economice apără „onoarea" ministrului Carmen Dan, care nu poate explica modul în care a făcut un master. SNSPA nu oferă informații despre Viorica Dăncilă

Tăcere la SNSPA și Politehnică

Cea mai simplă metodă de a nu intra „în gura" politicienilor este tăcerea. Viorica Dăncilă a urmat un master la Școala Națională de Studii Politice și Administrative, între 2004 și 2006. În aceeași perioadă, doamna Dăncilă a fost angajat Petrom SA - membru OMV Group Videle și consilier PSD Videle. Cum, între Videle și București este o distanță de 74 de kilometri, am cerut SNSPA să îmi spună ce formă de studii a urmat doamna premier. Nu am primit niciun răspuns. SNSPA nu a vrut să ne spună cum a urmat directorul (de atunci) în Ministerul Economiei, Orlando Teodorovici un master, între 2004 și 2006.
Nici Universitatea Politehnică nu a oferit un răspuns legat de doctoratul, început în 2010, al actualului rector al instituției, Mihnea Costoiu. Între 2012 și 2014, o comisie a Universității Politehnice București a evaluat și a aprobat ca rectorul Mihnea Costoiu să devină profesor asociat al instituției. A fost nevoie de acest artificiu pentru că Mihnea Costoiu, în lipsa titlului de doctor, nu poate preda.

Haret" în persoană sau a primit diploma acasă, în plic. Vâlcov a urmat Facultatea de Drept la București în timp ce era directorul unei bănci private la Slatina.

„Conform Regulamentului UE 2016/679 privind protecția persoanelor fizice, Universitatea «Spiru Haret» are obligația de a administra în condiții de siguranță și numai pentru scopul în care sunt colectate/prelucrate datele personale care îi sunt furnizate. Potrivit normelor interne ale Universității nu vă putem furniza informațiile solicitate", ne-a precizat „Spiru Haret". Iar noi precizăm că notele de la examene nu pot avea un caracter personal atunci când e vorba de omul care decide politica fiscal-economică a României.

Excepții de la regulă

Există și universități care au interpretat corect legea accesului la informații de interes public. Dacă ASE a refuzat să ne spună ce s-a întâmplat cu doctorandul Orlando Teodorovici, Academia Română mi-a confirmat, în 2017, că ministrul de atunci al Transporturilor, Răzvan Cuc, a fost exmatriculat de la doctorat. Universitatea Ecologică București ne-a oferit, parțial, informații despre studentul Carmen Dan. Universitatea „Babeș-Bolyai" a refuzat să ne pună la dispoziție verdictul în cazul tezei de doctorat (suspectată de plagiat) a senatorului Șerban Nicolae. În schimb, Universitatea de Vest ne-a confirmat verdictul de plagiat în cazul fostului ministru al Sănătății, Florian Bodog.

Dreptul la informare, sfânt

Comisia Europeană a explicat că dreptul la informații nu poate fi îngrădit prin invocarea protecției datelor personale. „Dreptul la protecția datelor personale nu este unul absolut. Articolul 85 din GDPR enunță clar că protecția datelor trebuie să fie în echilibru cu libertatea de exprimare și de informare. A folosi GDPR împotriva acestor două drepturi fundamentale ar reprezenta un abuz clar al Regulamentului. Prin urmare, este de maximă importanță ca autoritățile române să implementeze această obligație în legislația națională, să asigure excepții și derogări în special pentru protejarea surselor jurnalistice în fața autorității naționale pentru protecția datelor, acolo unde este necesar, și pentru respectarea libertății de exprimare și de informare în raport cu presa", a spus purtătorul de cuvânt al Comisiei Europene, Margaritis Schinas. N

Universitățile „acoperă" lipsa de studii a politicienilor invocând caracterul personal al datelor

UTOPIE IDEOLOGICĂ

Despre populism, Venezuela și tentația socialistă

Eșecul monumental al politicilor populiste de stânga din Venezuela nu pare să fi redus apetitul pentru unele relativ similare promovate de curentele socialiste în ascensiune în Occident.

DE ALEXANDRU LĂZESCU

DACĂ URMĂREȘTI MASS-MEDIA și declarațiile unor proeminenți politicieni europeni afli că una dintre marile probleme cu care se confruntă continentul este valul populist de extremă dreapta. În mod tradițional sunt date de exemplu Ungaria lui Viktor Orbán, guvernul de la Varșovia și, mai nou, Italia, cu vicepremierul Matteo Salvini, cap de afiș. O parte dintre critici sunt justificate. De pildă în cazul Ungariei, unde puterea, care pune imediat eticheta „Soros" pe criticii săi, a adoptat măsuri controversate împotriva mass-media, societății civile și opoziției politice.

Însă sunt și destule situații în care imaginea negativă asociată Ungariei are tușe excesiv îngroșate. Pe de altă parte, în ceea ce privește Polonia, criticile venite de la Bruxelles și din alte capitale ale UE, care acuză guvernul că încalcă principiile statului de drept, trebuie privite cu destulă circumspecție.

La Bruxelles, conflictul cu Varșovia este în general descris drept o luptă titanică pentru apărarea unor „valori europene". Declarații precum cea a olandezului Frans Timmermans, prim-vicepreședintele UE, care vede aici „o bătălie pentru sufletul Europei", sunt imediat citate și recirculate intens în spațiul public. Ceea ce nu se spune, ceea ce se pierde în această avalanșă de declarații este informația totuși relevantă că modificările aduse legii de funcționare a Tribunalului Constituțional de către guvernul PiS, după ce acesta a preluat puterea în 2015, veneau după ce fostul guvern al Platformei Civice modificase și el legea cu pricina, cu doar câteva luni înainte să piardă dezastruos,

Criticile la adresa populismului de stânga au lipsit mai mereu de pe scena publică occidentală

dar previzibil, alegerile, pentru a-și numi propriii lor judecători. (sursa: inliniedreapta.net/lovitura-din-polonia-dar-nu-cea-la-care-va-asteptati) Însă e greu să aduci discuția pe acest teren în condițiile în care fostul lider al Platformei Civice și prim-ministrul polonez nu este nimeni altul decât actualul președinte al Consiliului European, Donald Tusk.

E adevărat, dincolo de aceste necesare nuanțări, multe dintre formațiunile de extremă dreapta păcătuiesc prin anti-semitism și prin excese și pe alte direcții. Și chiar dacă rezervele față de generoasa politică de imigrație din Europa, preponderent islamică, față de viziunea „multiculturalistă" care a dus la crearea unor adevărate ghetouri fundamentaliste în state din Europa de Vest sunt justificate, violența de limbaj, care uneori degenerează în violență fizică, trebuie privită cu o firească îngrijorare. În plus, multe dintre aceste formațiuni au simpatii, exprimate deschis, față de Moscova, care, de altfel, le și cultivă abil pentru a amplifica fracturile din interiorul UE. Și uneori le și finanțează.

Populismul de stânga este menajat

Dar ceea ce lipsește aproape cu desăvârșire din acest tablou sunt criticile față de populismul de stânga. Cercurile intelectuale europene, o mare parte din mass-media și clasa politică, cu simpatii marcante de stânga, au avut dintotdeauna o poziție asimetrică din acest punct de vedere, chiar în timpul Războiului Rece. Pe cât de vehemente erau criticile la adresa Americii, pe atât de nuanțate erau părerile acestora față de represiunea din fostul spațiu sovietic. Și chiar după 1990, deși erau deja bine documentate milioanele de victime din perioada lui Stalin, instituții precum Consiliul Europei au refuzat să condamne comunismul așa cum condamnaseră nazismul. De altfel, intelectualii occidentali celebri sunt notorii pentru simpatia lor exprimată deschis pentru dictatori responsabili pentru milioane de victime, ca Iosif Stalin sau Mao Tse-Tung.

De altfel, arhitecții unuia dintre cele mai criminale regimuri din secolul trecut, Khmerii Roșii, în frunte cu Pol Pot, s-au format intelectual la Universitatea Sorbona, sub influența lui Jean Paul-Sartre și altor intelectuali radicali de stânga.

După terminarea Războiului Rece și o perioadă de recul, cei în cauză s-au însuflețit brusc atunci când au identificat în Hugo Chavez un nou erou al luptei anti-capitaliste și anti-occidentale. Între marii admiratori ai acestuia și ai „revoluției populiste" din Venezuela, demarată acum două decenii, în 1999, se numără figuri internaționale de prim-rang: Joseph Stiglitz, premiul Nobel pentru Economie (în 2001), fost Economist Șef al Băncii Mondiale și Șeful Consiliului Economic al președintelui Bill Clinton, liderul laburist britanic Jeremy Corbyn, un posibil prim-ministru al Regatului Unit, fostul primar laburist al Londrei, Ken Livingstone, sau, mai nou, Pablo Iglesias, liderul Podemos, partid care sprijină guvernul minoritar al primului ministru socialist Pedro Sanchez.

Jeremy Corbyn, pe care Nicolas Maduro îl prezenta în 2014 drept un „prieten al Venezuelei", și-a exprimat

REVOLUȚIA SOCIALISTĂ a lui Hugo Chavez a fost continuată de Nicolas Maduro și a dus la o ruină generalizată a țării, deși Venezuela are resurse bogate de petrol

în repetate rânduri admirația față de Hugo Chavez. La moartea acestuia, a vorbit despre „contribuția sa masivă la în folosul Venezuelei și al lumii întregi", iar cei mai apropiați colaboratori ai săi, membri în „guvernul laburist din umbră", au lăudat constant până acum câțiva ani „guvernarea progresistă, populară, din Venezuela", model pe care îl doreau aplicat și în Marea Britanie. O guvernare care, în opinia lui John McDonnell, care ar deveni ministru de Finanțe într-un viitor guvern laburist, ilustra „contrastul dintre capitalismul în criză și socialismul în acțiune". Iar, cu doar un an și ceva în urmă, Ken Livingstone considera că adversarii sistemului socialist de la Caracas sunt în spatele protestelor din 2017 împotriva regimului Maduro (au fost atunci zeci de victime), exprimându-și regretul că după ce a ajuns la putere Hugo Chavez „nu i-a ucis pe toți oligarhii".

Numai că obiectul acestui aprins exercițiu de admirație, modelul luminat de guvernare progresistă, populară, de tip Chavez, a intrat într-un derapaj major.

De la Chavez, la Maduro

Revoluția socialistă a lui Hugo Chavez, continuată de urmașul său, Nicolas Maduro, a dus la o ruină generalizată a țării, în ciuda faptului că Venezuela deține rezerve de petrol mai mari decât Arabia Saudită. În câțiva ani, producția de petrol a scăzut la o treime, inflația a ajuns în 2018 la 1,3 milioane la sută (!), și se înregistrează un deficit cronic de alimente și medicamente. Mizeria cronică a făcut ca trei milioane de oameni să se refugieze în țările vecine, cei mai mulți în Columbia.

Alexandria Ocasio-Cortez propune măsuri radicale de stânga, mergând până la impozite de 80% pe venituri

Protestele tot mai numeroase din ultimii ani au făcut peste 200 de victime și s-au operat atât de multe arestări, încât, pentru a face față, regimul a transformat un întreg Mall în închisoare. Opoziția a câștigat clar ultimele alegeri parlamentare, motiv pentru care Adunarea Națională și președintele acestuia, tânărul inginer Juan Guaido, sunt recunoscuți în prezent drept reprezentanți legitimi ai statului în majoritatea țărilor democratice de pe glob. Fac excepție Rusia, China, Cuba, Siria, Africa de Sud, Turcia (Erdogan îl consideră pe Maduro „fratele său"!). Însă Nicolas Maduro, prin Curtea Supremă pe care o controlează, a invalidat rezultatul acestor alegeri, înlocuind Parlamentul rezultat în urma alegerilor cu unul controlat de el și, în mai 2018, și-a adjudecat un nou mandat prezidențial în cursul unor alegeri fraudate, boicotate de opoziție și aproape unanim considerate drept nelegitime pe plan internațional.

În ciuda protestelor masive provocate de mizeria generalizată din țară, regimul Maduro a reușit totuși să se mențină la putere cu sprijinul armatei și cu un consistent sprijin extern din partea Cubei, care a trimis în Venezuela aproape o mie de ofițeri ai serviciilor secrete, Rusiei și Chinei. Influxurile masive din afară, 50 de miliarde de dolari din China și 17 miliarde din Rusia, nu au îmbunătățit însă situația.

Secretul menținerii la putere a acestui regim corupt și ineficient, care între timp a pierdut și suportul păturilor sărace pe care se baza în mod tradițional, este sprijinul eșalonului superior din conducerea armatei, pe care Maduro, ca și Chavez înaintea sa, l-a cultivat intens și l-a răsplătit generos pentru a-și asigura loialitatea sa. Iar pentru ca Maduro să-și mărească baza de susținere, la vârful armatei s-a ajuns la o situație incredibilă: în acest moment Venezuela are 2.000 de generali, mai mulți decât toate țările membre NATO la un loc, inclusiv Statele Unite!

Această adevărată armată de generali beneficiază din plin de rente generoase din banii publici, de aranjamente de afaceri privilegiate și chiar de bani rezultați din traficul de droguri, așa că deocamdată are toate motivele să rămână alături de Maduro.

BERNIE SANDERS
(stânga) a ridicat un val de socialism în America care a ajutat-o pe Alexandria Ocasio-Cortez să intre în Congres și să devină o figură centrală a politicii de peste ocean

Socialism în America

Eșecul monumental din Venezuela nu pare însă să micșoreze apetitul pentru același gen de politici prin alte părți. Inclusiv în Statele Unite, unde în Partidul Democrat asistăm la un adevărat val socialist, un val a cărui popularitate a fost deja demonstrată de sprijinul substanțial pentru Bernie Sanders la alegerile primare de acum doi ani. Noile figuri vedetă, precum Alexandria Ocasio-Cortez, sunt însă mai radicale decât Bernie Sanders. Propun impozitări de 70-80 procente peste un anumit prag de venituri, învățământ și asistență medicală gratuite, iar senatorul Elisabeth Warren, înscrisă în cursa prezidențială 2020, propune schimbări majore în conducerea corporațiilor, prin diminuarea considerabilă a influenței acționarilor. Nu e neapărat o noutate, stânga a militat dintotdeauna pentru taxe mari și un stat intervenționist, dar, în același timp, a susținut că acest gen de măsuri nu vor avea efecte economice negative. O afirmație care nu s-a verificat deloc în practică. Declinul economic masiv al Marii Britanii din anii 1970, când a aplicat o astfel de rețetă sub o guvernare radicală laburistă și a trebuit să facă apel la asistența FMI, este doar un exemplu.

Ce e nou, ce e diferit însă acum, scrie Allister Heath în „The Telegraph", este că noul val socialist nici nu mai pretinde că nu va fi un impact economic. Recunoaște că va exista un astfel de recul, dar susține că asta va fi un lucru bun pentru că „va reduce inegalitatea socială, va diminua considerabil rolul Wall Street și City-ului londonez și îi va descuraja pe unii ca Jeff Bezos să mai construiască companii cum este Amazon". Economiști ca Emmanuel Sanz și Gabriel Zucman, de la Universitata Berkeley, sau Stephanie Kelton, care l-a consiliat pe Bernie Sanders în campania electorală din 2016 și care e partizana unor deficite bugetare enorme, oferă chiar o bază teoretică pentru noua „revoluție socialistă", bazată în mare pe același tip de ipoteze utopice, care ne readuc, inevitabil, aminte de ceea ce a spus la un moment dat Margaret Thatcher: „Problema socialismului este că la un moment dat se termină banii altora".

Acest tip de propuneri radicale sunt însă primite cu entuziasm atât de tineri, aflați sub influența curentelor de stânga, masiv dominante în campusurile universitare, cât și de cercurile politice, intelectuale și mediatice liberale. Un studiu efectuat de Universitatea Harvard în 2016 relevă că 51 de procente dintre „millenials" din America resping capitalismul.

Așa că nu e de mirare că Alexandria Ocasio-Cortez are peste 2 milioane de „followers" pe Twitter.

În ciuda eșecurilor repetate din trecut, fiecare speră că de această dată va fi altfel. În plus, e greu să dai greș cu un discurs care exploatează frustrări și sentimente umane intense, precum resentimentele față de cei care, uneori în mod legitim, alteori pe nedrept, au reușit mai bine în viață, în plan profesional, sunt mai bogați și mai influenți.

Chiar dacă nu este obligatoriu să se ajungă neapărat la dezastrul din Venezuela, e clar că toate aceste măsuri radicale ignoră elementele fundamentale care definesc natura umană. Dacă crești substanțial taxele, în mod previzibil capitalul va pleca din țară.

Iar dacă mergi pe naționalizări masive, așa cum propune Jeremy Corbyn, mai devreme sau mai târziu ajungi inevitabil să constați că birocrația de stat este, în marea majoritate a cazurilor, un prost administrator.

Curentele de stânga sunt primite cu entuziasm de către tinerii mileniali din America

În plus, de pildă în America, mulți dintre miliardari au devenit bogați lansând pe piață, de la zero, companii care au propus produse, tehnologii și modele de afaceri creative, între care unele au produs schimbări cu impact global. Vor mai fi ei înclinați să facă asta dacă vine statul și le ia majoritatea câștigurilor financiare? Nu vor face la fel ca cei din Suedia sau din alte state nordice, unde taxele sunt foarte ridicate, și vor decide să plece în alte țări mai prietenoase din punct de vedere fiscal?

Până una-alta, modelul economiei sociale de piață din Europa, care oricum e o variantă mult mai moderată prin comparație cu propunerile noilor „socialiști" americani sau a laburiștilor lui Corbyn, nu a reușit, de pildă, să producă corporații competitive în noul univers digital pe plan global. Între primele 20 din top, 13 sunt americane și 7 chinezești. Este motivul pentru care comuniștii chinezi au promovat în practică, în ciuda poziționării lor ideologice formale, rețete capitaliste radicale care au făcut să explodeze numărul de milionari.

Sigur, în ansamblu discuția nu este deloc una simplă. Trebuie găsit un echilibru între formule care stimulează competiția și creativitatea și o rezonabilă compasiune socială. Iar lucrurile vor deveni și mai complicate în viitor, chiar în cel relativ apropiat, când Inteligența Artificială și alte soluții tehnologice inovative vor crea enorme schimbări disruptive și pe piața muncii, dar și în spațiul economic internațional sau în zona raporturilor de putere în plan geopolitic. Pentru că, previzibil, câștigătorii (e foarte puțin probabil ca aceștia să fie țările cu economii socialiste), vor fi cei care vor dicta noile reguli ale jocului.

Articolul este parte din proiectul #DemocrCE, organizat de Visegrad / Insight

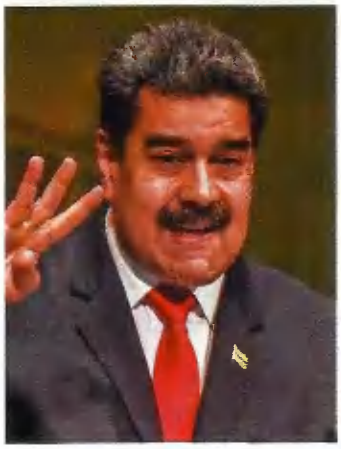

CORESPONDENȚĂ DE LA WASHINGTON

Statele Unite și viitorul Venezuelei

Condamnarea, de către președintele Trump a liderului autoritar al Venezuelei, Nicolas Maduro, și recunoașterea liderului opoziției, Juan Guaidó, ca președinte interimar al țării, au luat prin surprindere pe mulți observatori și mare parte din presa americană.

DE

ADAM TISMĂNEANU

TRUMP ȘI-A PETRECUT ÎNTREAGA campanie și o mare parte din președinția sa repetând la nesfârșit expresia „America în primul rând", în timp ce îi lingușea pe liderii puternici care, afirma el, au pus propriile țări pe primul loc. El a vorbit cu emfază despre cum lideri precum președintele chinez Xi Jing Ping sau cel al Rusiei, Vladimir Putin, au reușit să dobândească o putere aproape veșnică.

Așa încât, mulți analiști s-au întrebat ce este diferit în situația din Venezuela în comparație cu alte locuri în care Trump a ales să închidă ochii la autoritarism? Răspunsul la această întrebare este imposibil de știut.

Nu există nicio îndoială că John Bolton, consilierul pentru securitate națională al lui Trump, și Elliott Abrams, proaspăt desemnat trimis special al SUA în Venezuela, sunt cunoscuți pentru tendințele lor militante și sunt de multă vreme în favoarea schimbării regimului în regiune, încă din timpul „domniei" lui Hugo Chavez.

Dar, odată cu ascensiunea suspectă la putere a lui Maduro și cu distrugerea ulterioară a constituției țării și a Adunării Naționale sub conducerea lui, Trump și consilierii săi par că au văzut o oportunitate de a remodela cea mai mare rezervă de petrol din lume.

Taberele s-au separat fără surprize

După ce Canada, o mare parte din Uniunea Europeană și alte 12 țări sud-americane au cerut ca Guaidó să fie instalat președinte interimar, Trump practic nu a avut de ales

INTERVENȚIE MILITARĂ? **Trump intervine, în premieră, în politica unei țări străine. Nicolas Maduro (sus) și Hugo Chavez (mijloc) au dus Venezuela la faliment.**

Juan Guaidó este recunoscut ca președinte interimar de SUA, Canada, mare parte din UE și 12 țări sud-americane

decât să fie de acord cu aliații SUA. Așa cum a subliniat *New York Times* într-un editorial, contrastul puternic dintre țările democratice și cele autoritare a fost relevat și în acest caz exact așa cum se aștepta toată lumea, cu China, Cuba, Iran, Rusia și Turcia sprijinindu-l pe autocratul Maduro.

Dar recentele declarații ale lui Trump referitoare la o intervenție militară în regiune ca fiind „opțiune" fac ca situația, din pespectiva SUA, să fie extrem de interesantă dar și șocantă.

Într-o declarație din 2016, chiar înainte de inaugurarea președinției sale, liderul american a reiterat o decizie pe care a susținut-o în campania electorală: „Vom renunța să mai răsturnăm regimurile străine despre care nu știm nimic, în care nu ar trebui să ne implicăm".

Și dacă până acum, administrația Trump a avut o abordare extrem de reținută în revoluțiile internaționale, așa cum a promis în timpul campaniei electorale, cazul Venezuela pare foarte diferit.

Ar fi putea fi acest lucru datorat persoanelor de care s-a înconjurat Trump? Numirea lui Bolton și Abrams implică faptul că, în a doua jumătate a primului său mandat, liderul american ar putea avea o admnistrație mai intervenționistă decât a pretins vreodată, presupunând că nu îl va concedia pe Bolton prea curând.

Trump crede că SUA ar fi trebuit să se „despăgubească" singure, capturând petrolul din Irak și ținându-l departe de ISIS

Lupta împotriva socialismului e răspunsul?

Sau ar putea avea legătură cu rezervele de petrol ale Venezuelei? Trump a subliniat de multe ori în trecut că simte că SUA ar fi trebuit să se „despăgubească" singure, în principiu, capturând petrolul din Irak și ținându-l departe de ISIS în timpul războiului. Ar putea fi petrolul motivul pentru care Trump a ales Venezuela ca singura țară pentru care a luat în considerare intervenția militară?

Sau este pentru că Maduro, ca și Chavez, reprezintă socialismul? În prezent, în SUA, politicieni precum Bernie Sanders și Alexandria Ocasio-Cortez susțin politici considerate de unii „socialiste", precum Medicare și accesul gratuit la colegiile publice pentru toți tinerii. Posibilitatea de a arăta că socialismul duce la dezastru, ca în Venezuela, trebuie că i s-a părut atractivă lui Trump la nivel politic.

Ca în cazul tuturor lucrurilor care-l implică pe Trump, este cu adevărat imposibil și acum să-i cunoști logica. Omul nu este deloc ideologic, după cum arată schimbările sale în corpul consilierilor naționali de securitate și schimbările ulterioare în politica externă.

În cele din urmă, pare a fi o furtună perfectă a tuturor factorilor evidențiați. În timp ce motivele lui Trump pentru a se opune unui lider autoritar ca Maduro și de a alinia SUA din nou cu aliații tradiționali occidentali sunt necunoscute, este un semn bun pentru poporul venezuelean că beneficiază de un sprijin internațional puternic, atât timp cât SUA nu repetă aceleași erori internaționale pe care Trump le-a criticat referindu-se la administrațiile anterioare, cum ar fi intervenția militară inutilă. N

Adam Tismăneanu este jurnalist în Washington DC, absolvent de jurnalism al Northeastern University din Boston.

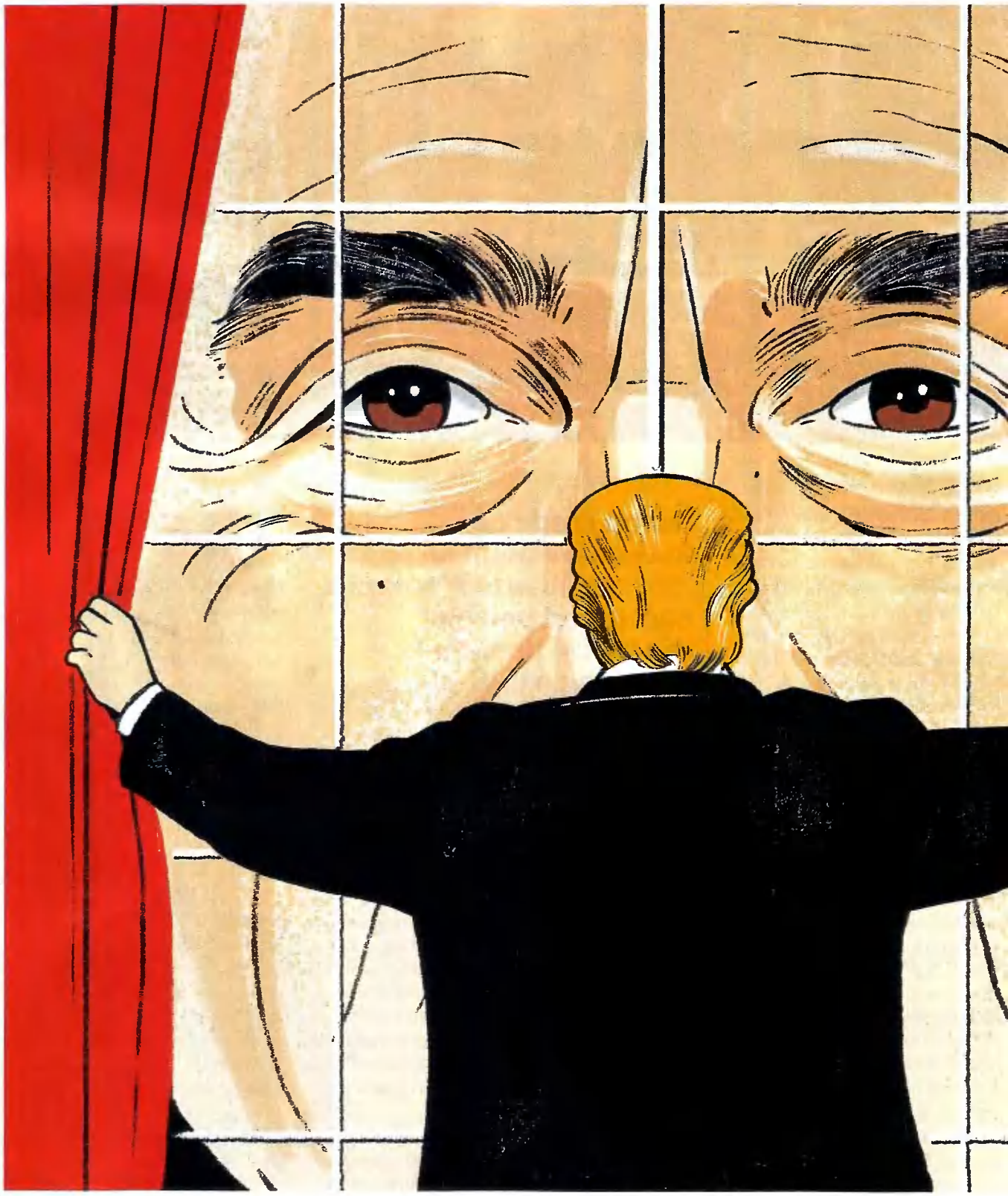

POLITICĂ

Materiile întunecate

În noul lui volum, Prosecuting the *President/Urmărirea președintelui în justiție*, profesorul de drept Andrew Coan speculează despre cum se va termina investigația lui Robert Mueller împotriva lui Donald Trump.

ÎN MESAJELE POSTATE PE TWITTER ȘI ÎN cadrul mitingurilor sale desfășurate sub sloganul „Să facem America din nou măreață", președintele și-a petrecut mare parte din ultimele 18 luni atacând „vânătoarea de vrăjitoare" îndreptată împotriva sa. Între timp, procurorul special Robert Mueller, fost director FBI, a condus o operațiune discretă. În afară de cele 33 de persoane și cele trei companii pe care le-a pus până acum sub acuzare, aproape nimeni, cu atât mai puțin publicul american, nu știe la ce să se aștepte pe măsură ce investigația se apropie de presupusa sa țintă finală, un din ce în ce mai agitat președinte Donald Trump.

Noul volum al profesorului de drept constituțional la Universitatea Arizona și autorului Andrew Coan, *Prosecuting the President/Urmărirea președintelui în justiție* (Oxford University Press), furnizează contextul istoric pentru ancheta lui Muller. Deoarece politica guvernamentală statuează faptul că niciun președinte în exercițiu nu poate fi pus sub acuzare înainte să primească vot de neîncredere, Coan explică relația procurorului special cu președintele drept o combinație complexă de politică și Drept. Pentru Mueller, spre deosebire de un procuror care activează în cadrul unui tribunal, responsabilitatea principală este să canalizeze atenția publicului spre delict. Acțiunea pe baza acestei informații este lăsată la latitudinea publicului și a Congresului. Ca țintă. Trump este într-o companie selectă. Cel puțin șase președinți americani au avut de-a face cu procurorii speciali, începând cu Ulysses S. Grant în 1875 și incluzându-i pe Richard Nixon, Ronald Reagan și Bill Clinton. Clinton a primit vot de neîncredere din partea Camerei (însă a fost achitat de Senat). Nixon a demisionat înainte să i se poată acorda vot de neîncredere. Însă Trump trăiește în realitatea lui specială, după cum explică Coan pentru *Newsweek*.

DE

NINA BURLEIGH

@ninaburleigh

Care este baza legală pentru un procuror special? Nu e în Constituție, corect?

Corect. Procurorul special există de 140 de ani, în majoritatea cazurilor numit ad hoc când un președinte avea nevoie de o modalitate de a-și proba seriozitatea în anchetarea unor acuzații la adresa sa sau a administrației sale. Mueller a fost numit pe baza unui set de reglementări formalizate adoptate în 2000, în urma votului de neîncredere primit de Clinton. Au înlocuit ceva numit Actul de Etică a Guvernării, care a fost și el adoptat ca urmare a Watergate și care stabilea un procuror special cu mult mai multă putere decât avem astăzi, unul care nu putea fi concediat prea ușor. Mulți oameni de ambele părți ale eșichierului politic au considerat că procurorul special este prea puternic. Pentru democrați, proba A a fost Ken Starr [în timpul administrației Clinton]. Pentru republicani, a fost Lawrence Walsh, care a petrecut șapte ani investigând scandalul

Iran-Contra [în timpul administrației Ronald Reagan și George H.W. Bush].

Care este funcția principală a procurorului special?

În cazurile bune, servesc drept avataruri ale oamenilor de rând, sporind vizibilitatea acuzațiilor și punând presiune pe președinte. Dar, până la urmă, decizia finală legată de inculparea sau demiterea unui președinte este una politică.

De ce nu poate fi pus sub acuzare un președinte în funcțiune?

Constituția prevede clar că un președinte poate face subiectul unor acuzații penale după votul de neîncredere. Dacă părinții fondatori au intenționat ca prevederea să fie exclusivă – adică un președinte sau orice alt oficial poate fi inculpat doar după demitere – este de discutat. Principalul argument al inculpării doar după demiterea din funcție este faptul că inculparea ar afecta în mod decisiv capacitatea președintelui de a-și duce la îndeplinire sarcinile constituționale. Ar fi de neconceput, de exemplu, ca poliția judiciară să aresteze un președinte în mijlocul unei convorbiri cu un lider străin. Și nici nu ai putea conduce un război dintr-o închisoare din D.C.

Dacă un președinte nu poate fi pus sub acuzare, în ce fel este sistemul american diferit de o monarhie?

Deoarece în monarhie nu există sistemul votului de neîncredere. Întrebarea nu este dacă un președinte poate fi demis sau inculpat, este cine exercită acest drept – Congresul? Sau 19 cetățeni dintr-un mare juriu?

Procurorii sunt întotdeauna apolitici? Sau are Trump dreptate că este o vânătoare de vrăjitoare?

Cred că Trump este primul președinte care folosește cuvintele vânătoare de vrăjitoare, dar președinții beneficiază de stimulente politice puternice pentru a submina credibilitatea unui procuror special. Să atace procurorul este extrem de obișnuit – deși, spre deosebire de Trump, foștii președinți rar s-au implicat personal în aceste atacuri și mai degrabă deleagă sarcina subordonaților.

Acuzațiile că procurorul special face exces de zel sau a luat-o pe arătură au fost leitmotiv în trecut, dar, de obicei, erau uneltele propagandei prezidențiale. Este o judecată de valoare, dar au existat doar câteva cazuri de exces de zel. Un exemplu poate fi ancheta extinsă a lui Ken Starr în privința lui Bill Clinton. Majoritatea observatorilor, de pe întreg eșichierul politic, au ajuns să o considere ca demonstrând un eșec grav al judecății organelor de urmărire penală.

Bazat pe ceea ce a făcut până acum, credeți că Mueller este de părere că Trump poate fi pus sub acuzare?

Răspunsul este nu, nu crede asta. În plus față de aspectele constituționale, există o politică a Departamentului de Justiție – că președintele nu poate fi pus sub acuzare – de care Mueller depinde.

Scrieți că procurorii sunt numiți să consolideze „încrederea publică" în guvernare. Nu a reușit oare Mueller, după 18 luni și 33 de puneri sub acuzare, să diminueze deja încrederea publică în această guvernare?

Alternativa este să nu mai investigăm deloc acuzații serioase sau să încredințăm aceste anchete Departamentului de Justiție, care operează sub conducerea unui personaj numit politic de președinte. Procurorii speciali promovează încrederea că abaterile vor fi investigate cu atenție și imparțialitate.

„Nici un alt președinte nu ar fi supraviețuit dacă ar fi râs de un erou precum John McCain sau dacă ar fi încurajat susținătorii să îi atace pe protestatari"

Având în vedere că Mueller nu îl poate pune pe Trump sub acuzare, nu este de fapt investigația o activitate politică?

Nu cred că răspunsul este ori, ori. Un procuror special este atât actor politic, cât și legal. Treaba lui este să sporească vizibilitatea acuzațiilor de abateri grave, într-un fel care să atragă atenția publicului. Dar legea are și ea un rol important. Fiul președintelui poate fi acuzat de infracțiune. Fostul lui consilier pe probleme de siguranță națională și directorul de campanie sunt deja puși sub acuzare. Instrumentele formale legale pe care le are Mueller la dispoziție îi permit să își joace rolul politic în evidențierea acuzațiilor. Probabil că acest lucru nu s-ar fi întâmplat fără un procuror special.

Pentru președinte, jocurile de final sunt diferite – procesul politic de inculpare. Dar până și acesta are loc în umbra legii. Dacă președintele a încălcat legea, acest lucru contează din punct de vedere politic și un procuror special poate fi singura modalitate prin care publicul află.

Dacă descoperă ilegalități comise de Trump, cum le va prezenta Mueller având în vedere că nu-l poate pune sub acuzare?

Ar putea spune că există dovezi în sprijinul unei acuzații de încălcare a legii pentru toată lumea, mai puțin președintele Statelor Unite. Ar putea spune că există dovezi în sprijinul unei acuzații de conspirație la comiterea de infracțiuni de fraudare

MARTOR AL ACUZĂRII
Barr, care urmează să fie confirmat ca procuror general luna aceasta (stânga sus); Walsh, care a investigat Iran-Contra; Mueller (jos).

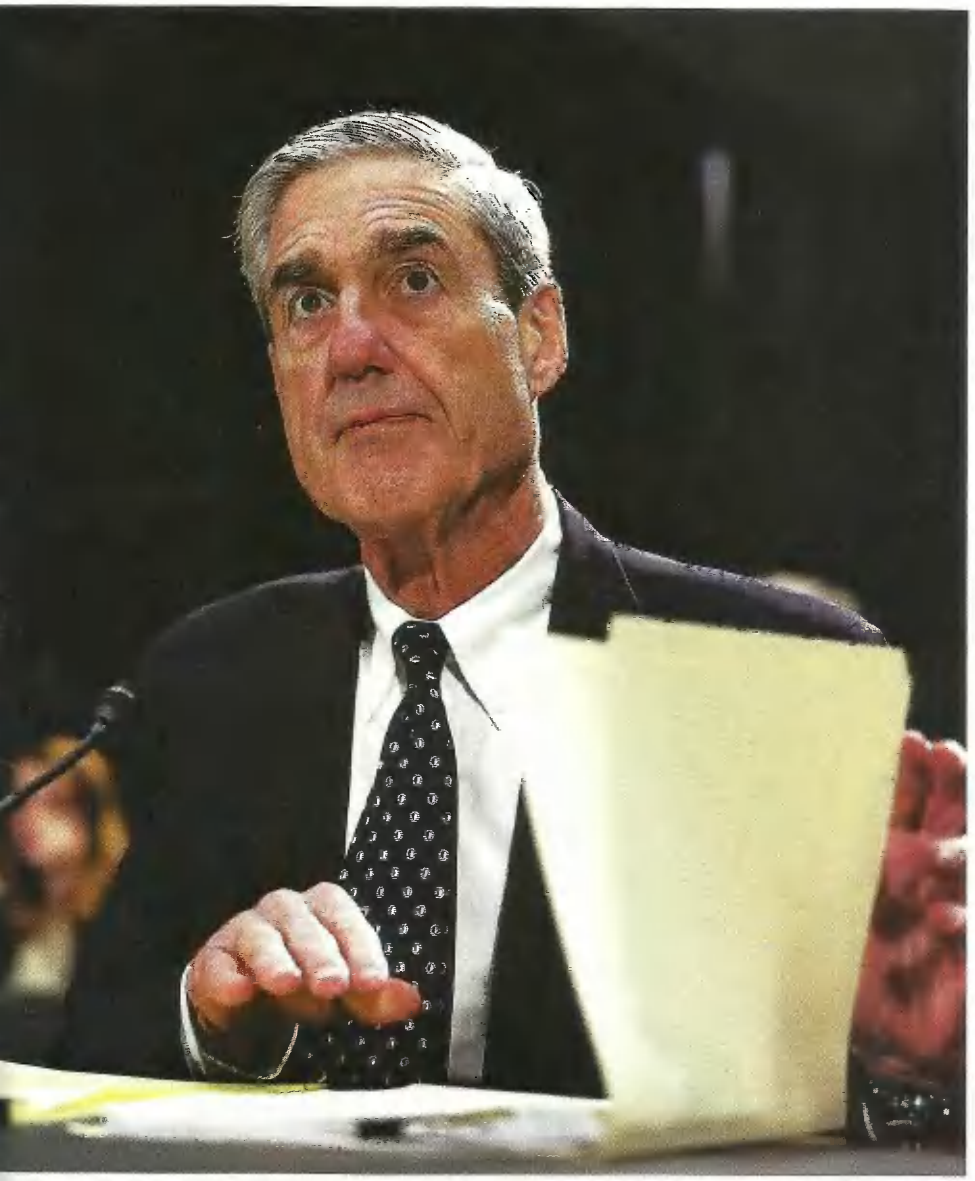

a Statelor Unite în cazul oricărui inculpat, cu excepția președintelui. Aceste lucruri vor conta în decizia Congresului de a demara sau nu procedura votului de neîncredere.

Care sunt șansele ca administrația să încerce să țină raportul lui Mueller secret?

Are ca sarcină predarea unui raport confidențial către noul procuror general, William P. Barr [al cărui mandat este așteptat să fie confirmat luna aceasta], explicându-i deciziile sale în privința acuzațiilor penale. Dacă Mueller prezintă dovezi importante împotriva lui Trump, este foarte probabil să spună că a decis neînceperea urmăririi penale, din cauza regulii care nu permite punerea sub acuzare a unui președinte în funcțiune. Sau ar putea prezenta dovezile fără să tragă nicio concluzie.

Odată ce Mueller predă raportul complet, vor exista presiuni politice intense asupra procurorului general să dea publicității acest raport. Procurorii președintelui lucrează deja din greu să alcătuiască argumente legale potrivit cărora anumite dovezi sunt protejate de privilegii executive. Avocații îi vor prezenta aceste argumente lui Barr ca modalitate de a se informa despre decizia lui de a face sau nu raportul cunoscut Congresului sau publicului.

Congresul are instrumente dacă Barr decide să nu facă raportul public. Camera are puterea să ceară prin mandat documente de la ramurile executive. Dacă acestea se opun, poate porni lupta la tribunal între Camera Reprezentanților și Departamentul de Justiție. Iar Congresul îi poate cita pe Robert Mueller și pe angajații săi ca martori.

Dacă Barr încearcă să suprime raportul, probabilitatea unor scurgeri de informații este mare, chiar dacă echipa lui Mueller a fost extraordinar de discretă. Întrebarea este cât de departe este Barr, un foarte respectat avocat al puterii, dispus să meargă pentru a trece cu vederea dovezi irefutabile – dacă există vreuna – împotriva lui Trump.

Raportul va fi făcut public la un moment dat. Va vrea el oare să fie ținut minte drept cel care face curat în urma lui Trump?

Cum îi afectează atacurile personale ale lui Trump la adresa oficialilor capacitatea lui Mueller de a-și face treaba?

Țintesc chiar în inima acestei capacități de a-și face treaba. Și alți președinți au răspuns, dar ceea ce vedem la Trump îi depășește pe toți – nu doar la nivelul vehemenței, ci și al implicării personale, fapt foarte important.

Dacă nu poate fi pus sub acuzare și nici nu primește vot de neîncredere, nu poate oare Trump să scape și să rămână președinte?

Este foarte plauzibil să ne imaginăm un raport destul de grav, dar nu suficient de garv pentru a pune în mișcare roțile procedurii votului de neîncredere. Dacă candidează din nou și câștigă, va lungi perioada în care nu poate fi pus sub acuzare până la finalul celui de-al doilea mandat. O să fie bătrân atunci, la 78 de ani, așa că va fi rămas fără timp la modul propriu.

Vă terminați cartea cu capitolul *America, the Vulnerable/ America, cea vulnerabilă*. De ce? Și vulnerabilă la ce?

Statele Unite sunt mai vulnerabile acum la guvernarea unui președinte care încalcă normele și domnia legii decât oricând altcândva în viața mea. Există două schimbări structurale în politica americană care subminează abilitatea procurorului special de a trage la răspundere președintele. Una dintre ele este polarizarea extremă a politicii americane, ceea ce înseamnă că fiecare întrebare e văzută printr-o lentilă părtinitoare. Americanilor le este foarte greu să se întrebe, în mod imparțial: „Este acest președinte responsabil de abateri penale?".

Cea de-a doua modificare este momentul populist pe care îl experimentăm. Prin asta mă refer la conexiunea personală pe care Trump o are cu suporterii săi și mandatul pe care i-l oferă această legătură de a încălca normele care i-ar fi constrâns pe alți politicieni. Niciun alt președinte nu ar fi rezistat batjocoririi unui erou de război precum John McCain sau încurajării suporterilor săi de a brusca protestatanți.

Când un președinte nu se simte constrâns de norme, este mult mai greu pentru procurorii speciali să concentreze atenția asupra acestor probleme și pentru public să judece președintele cu imparțialitate.

„SUA sunt mai vulnerabile la un președinte care distruge normele decât în oricare moment al vieții mele"

Dacă rolul procurorului este să „concentreze atenția" pe abaterile de natură penală, atunci mass media este parte din lanțul acesta, corect?

Mass media e crucială și nu numai în ceea ce privește sensibilizarea publicului referitor la treaba pe care o are procurorul special și presiunile care se fac asupra sa. De exemplu, materialul acela despre oficialii FBI care voiau să verifice dacă Trump este agent, involuntar sau nu, al rușilor – e cu adevărat șocant. Dar nu avem nicio idee despre concluzia pe care au tras-o sau pe care o va trage Mueller. Referitor la asta și la multe altele suntem în ceață. Procurorul special este deseori singurul care poate răspunde, în mod credibil, la aceste întrebări.

SĂ VORBEȘTI E MAI IEFTIN
Spre deosebire de anteriorii președinți investigați, Trump a atacat personal pe procurorul special.

It Rocks!

www.rockfm.ro

FILM

Politica experienței personale

Un nou album ilustrat semnat de regizorul Alfonso Cuarón face cronica realizării peliculei sale premiate *Roma*, o poveste despre familie și pierdere națională în 1971 – una care continuă să impresioneze și astăzi

FOTO: NETFLIX

DIN TRECUT. Aparicio (Cleo) și Marco Graf (Pepe), privindu-i pe Fernando Grediaga și Marina de Tavira, care joacă rolul părinților lui Pepe, în *Roma*.

LUNA » P.56

PELICULA SEMI-AUTOBIOGRAFICĂ *ROMA* a lui Alfonso Cuarón a fost atât de personală pentru regizor încât nimănui, nici măcar producătoarei sale, Gabriela Rodríguez, nu i s-a permis să citească scenariul întreg. „Îl aveam, fiindcă a trebuit să îl înregistrez pentru drepturile de autor", a povestit ea pentru *Newsweek*, „dar ne-a cerut să nu îl citim și i-am respectat dorința".

Pelicula, filmată în alb-negru, a câștigat recent Globul de Aur pentru cel mai bun film străin și cel mai bun regizor. Ar putea să îi aducă lui Cuarón și un al treilea Oscar, el câștigând două cu *Gravity/Misiune în spațiu*, în 2013 (este primul regizor mexican care a reușit acest lucru). Pelicula i-a avut ca protagoniști pe Sandra Bullock și George Clooney, însă distribuția *Roma* nu are sonoritate hollywoodiană: Yalitza Aparicio este educatoare de grădiniță, cu descendență mixtec (populație indigenă din Mexic – n.r.), și joacă pentru prima oară.

DE

ROBERT VALENCIA
@rvalentwit

ANNA MENTA
@annalikestweets

Personajul ei, Cleo, o are la origine pe dădaca lui Cuarón din timpul copilăriei petrecute în Mexic, unde indigenii alcătuiesc aproximativ 20 la sută din populație. Cleo îi crește de fapt pe cei patru copii ai unei familii albe din clasa de mijloc, copii care îi reprezintă pe Cuarón și pe frații săi, ducând în timpul acesta o viață radical diferită pe lângă ei. Ea și colega ei, Adela, care muncesc din zori și până seara, dorm într-o cameră minusculă și nu au voie să folosească curentul electric noaptea.

Prin Cleo, suntem martori la inechitățile sociale și economice întreținute în povestea lui Cuarón. Când rămâne însărcinată, aflăm că nu are niciun fel de asigurare de sănătate. Ulterior, vedem contrastul dintre cartierul de clasă mijlocie din Mexico City al angajatorului său, Colonia Roma, și mahalalele din Nezahualcóyotl, unde locuiește fostul prieten al lui Cleo. Dacă clipești, s-ar putea să ratezi afișele electorale ale președintelui din acea vreme, Luis Echeverría, și ale lui Carlos Hank González, cel mai puternic om de afaceri și politician mexican de atunci.

Dar și mai puternic le vedem manifestate, de la fereastra de la etajul doi al unui magazin de mobilă de unde Cleo le este martoră, în protestul studențesc devenit brutal de violent. Scena este o recreere a masacrului din 1971

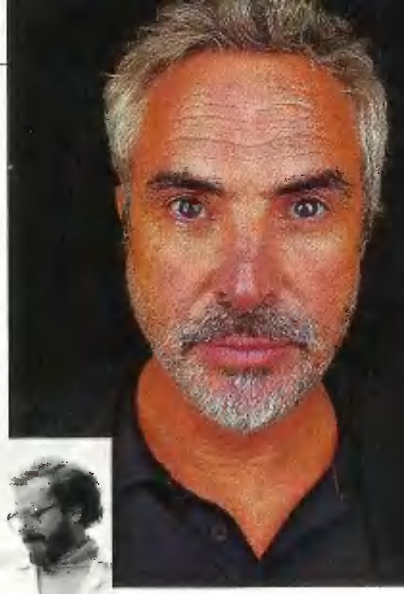

PAUZĂ DE MATERNITATE. De la stânga: Aparicio, în două scene din *Roma;* Cuarón; Aparicio și Marco Graf, - al cărui rol se bazează pe tânărul Cuarón - unul dintre cei patru frați crescuți de Cleo, când tatăl a abandonat familia.

peste 120 de studenți protestatari. Baia de sânge a fost pusă în practică parțial de *Los Halcones,* o grupare militară de elită căreia i se alăturase fostul prieten al lui Cleo. Gruparea a atacat și studenții împotriva Partidului Revoluționar Instituțional al lui Echeverría, în cadrul infamului mascaru din 1968, de la Tlatelolco.

„Discrepanțele sociale, economice și etnice sunt prezente peste tot în film", spune Rodríguez, care lucrează cu Cuarón de peste 14 ani. Regizorul „nu încearcă să ți le bage pe gât", adaugă ea. „Pur și simplu sunt acolo. Le poți vedea, le poți simți, te prinzi de ele... sau nu".

Cei la curent cu politica mexicană de dată mai recentă se vor prinde de mult mai multe. În 2014, studenții care intenționau să comemoreze masacrul de la Tlatelolco s-au ciocnit cu autoritățile conduse de președintele Enrique Peña Nieto. De data aceasta, 25 de persoane au fost rănite, șase au murit și 43 au dispărut. Locația studenților rămâne un mister, înfuriind milioane de mexicani, care au adoptat mantra *Fue el estado,* care înseamnă „Statul a fost". *Roma* a avut premiera pe Netflix pe 18 decembrie, la doar două săptămâni după ce nou alesul președinte Andrés Manuel López Obrador a semnat un decret de începere a unei anchete privind dispariția celor 43 de studenți. În campania electorală, s-a prezentat drept un luptător pentru drepturile grupurilor dezavantajate ale Mexicului, cum sunt comunitățile indigene din centrul peliculei *Roma*.

Într-un interviu pentru *Variety,* Cuarón a spus că filmul „reprezintă probabil propriul meu sentiment de vinovăție legat de dinamica socială, de clasă și rasială. Eram un copil mexican alb din clasa mijlocie care trăia în bula asta". Renumit de meticulos, a petrecut peste un an căutând actrița care ar putea-o juca pe femeia care i-a prezentat această dinamică, mult iubita sa dădacă, Liboria „Libo" Rodríguez. După aproximativ 3.000 de audiții, a găsit-o în persoana lui Aparicio, acum în vârstă de 25 de ani, în micuțul orășel Tlaxiaco, în aceeași regiune a Oaxacăi în care a crescut dădaca lui.

Aparicio nu avea nici cea mai mică idee cine e Cuarón. „Alfonso mi-a explicat amabil procesul realizării unui film", spune ea. „M-a ajutat să mă pregătesc pentru scenele cele mai șocante, de la nașterea copilului mort al lui Cleo, la felul în care personajul a reușit să salveze copiii de la înec". (Aparicio, asemeni tuturor actorilor din film, a primit doar câteva pagini ale scenariului la momentul acela, înainte de filmarea fiecărei scene.)

A simțit imediat conexiunea cu personajul ei. „Când o văd pe Cleo, mă văd pe mine. Sunt foarte atașată de copii – sunt profesoară și îmi place asta – și uneori tind să îi cocolosesc prea mult". S-a întâlnit cu Libo Rodríguez și a povestit că

femeia de 74 de ani îi amintește de mama ei, care lucra la rândul ei pentru o familie.

Deși Gabriela Rodríguez spune că nu a fost intenția inițială a filmului să accentueze tratamentul angajaților domestici în Mexic și Statele Unite, ea și Cuarón sunt încântați că pelicula a reușit acest lucru și fac tot ceea ce le stă în putință pentru ca discuția pe această temă să continue. La începutul lui ianuarie, la Globurile de Aur, Cuarón l-a adus pe Ai-jen Poo, directorul executiv al Alianței Naționale a Lucrătorilor Domestici (NDWA), precum și pe alți membri ai unor ONG-uri din Statele Unite. „NDWA a invitat mii de lucrători domestici la proiecția *Roma*", dezvăluie Rodríguez. Producătoarea menționează că ONG-ul a prezentat Congresului, în noiembrie, un Set de Drepturi ale Lucrătorului Domestic care „vor extinde securitatea locului de muncă pentru 2 milioane de lucrători domestici". Propunerea de lege, co-sponsorizată de senatorul democrat Kamala Harris din California și de reprezentantul democrat Pramila Jayapal din Washington, ar fi un progres major pentru drepturile lucrătorilor domestici din Statele Unite. „Dacă le putem oferi recunoaștere pentru munca lor, e fantastic", spune Rodríguez despre *Roma*, care „atinge de asemenea mulți oameni din Mexic, într-un moment important din punct de vedere politic".

Când pe Cleo o apucă chinurile nașterii în timpul masacrului de la Corpus Christi, reușește să sară peste rând la un spital supraaglomerat, grație legăturilor

„Diferențele sociale, economice și etnice sunt prezente peste tot în film. Le poți vedea, simți și te poți prinde de ele... sau nu"

angajatorului său cu diverși medici. Nu toți lucrătorii domestici sunt atât de norocoși. În decembrie 2017, Secretariatul Mexican al Muncii și Siguranței Sociale a raportat un procent de 98 la sută dintre lucrătorii domestici care nu au asigurare, la aproximativ 50 de ani după evenimentele din *Roma*; nu au acces la serviciile de îngrijire a copiilor, la medicamente gratuite sau pensii și câștigă mai puțin de 8 dolari pe zi. Un raport din 2015 al Consiliului Național Mexican pentru Prevenirea Discriminării a descoperit că 33 la sută din cei 1.243 de lucrători domestici intervievați au declarat că se confruntă cu discriminarea pe motiv de descendență indigenă, iar 25 la sută au spus că angajatorii lor le-au interzis să vorbească limba maternă la locul de muncă.

Sub administrația lui López Obrador, au fost făcute unele progrese. În luna decembrie, Curtea Supremă Mexicană a aprobat crearea unui proiect care va înscrie peste 2 milioane de lucrători domestici în sistemul asigurărilor sociale și le va oferi acces la serviciile de îngrijire a copilului, la locuințe și pensii. În aceeași lună, președintele a promis că va ratifica Convenția pentru Locuri de Muncă Decente pentru Lucrătorii Domestici; adoptată în 2013 de Organizația Internațională a Muncii, convenția fixează standarde precum dreptul la salariul minim și ore de odihnă.

López Obrador a pus accentul pe reprezentarea etnică încă din prima zi a mandatului său. Pe 1 decembrie, s-a întâlnit cu reprezentanți ai comunităților indigene în piața Zócalo din Mexico City și a participat la un ritual de purificare cu fum de plante și rășină – simboluri ale responsabilității sale de a guverna prin muncă și onestitate. Este primul președinte mexican care face acest lucru. „Toți mexicanii vor avea dreptul la asigurări sociale", a declarat în luna mai, „însă cei mai săraci și cei cu probleme vor avea prioritate. După cum știm și, deși mă doare că spun acest

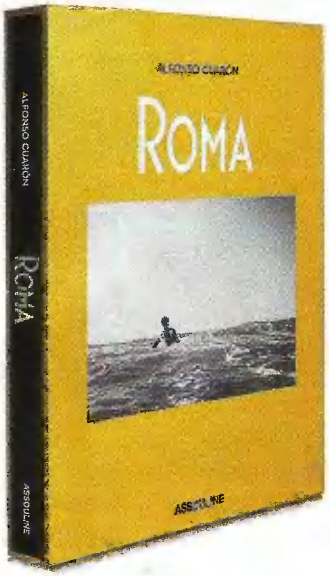

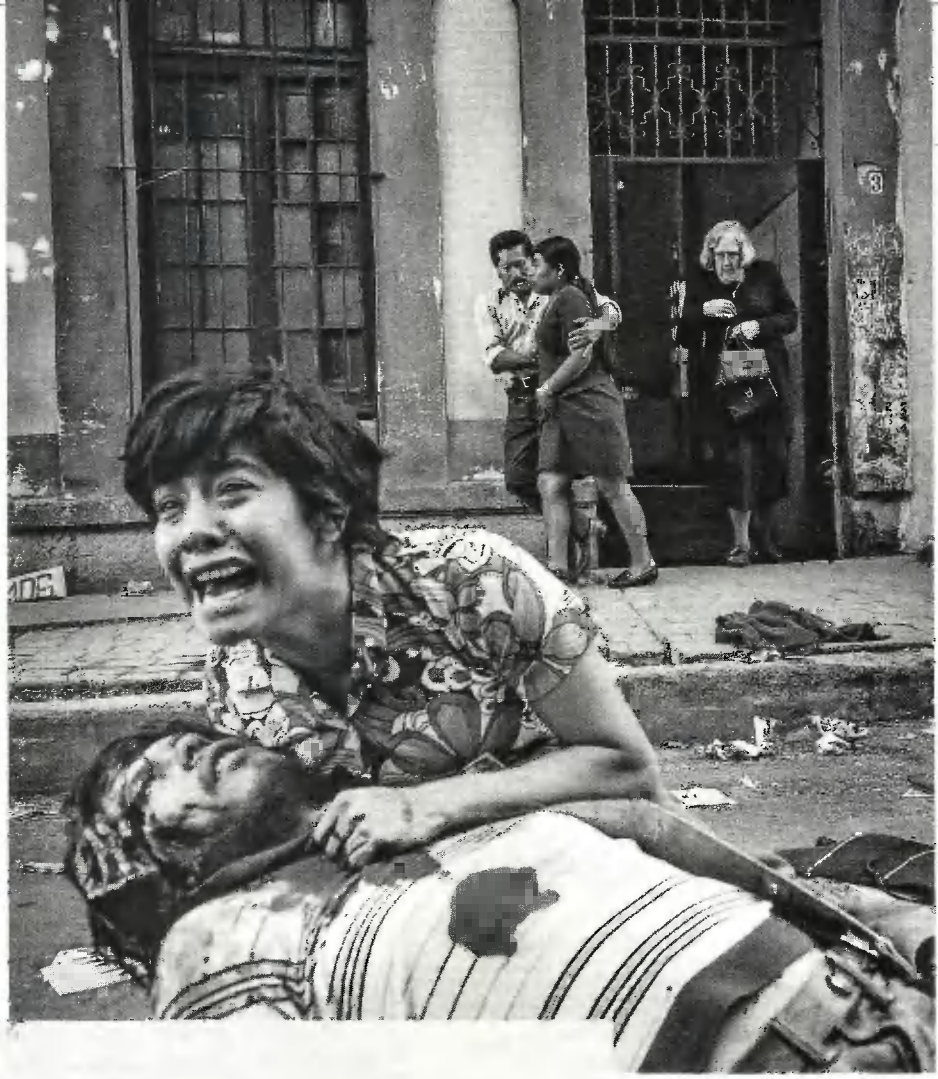

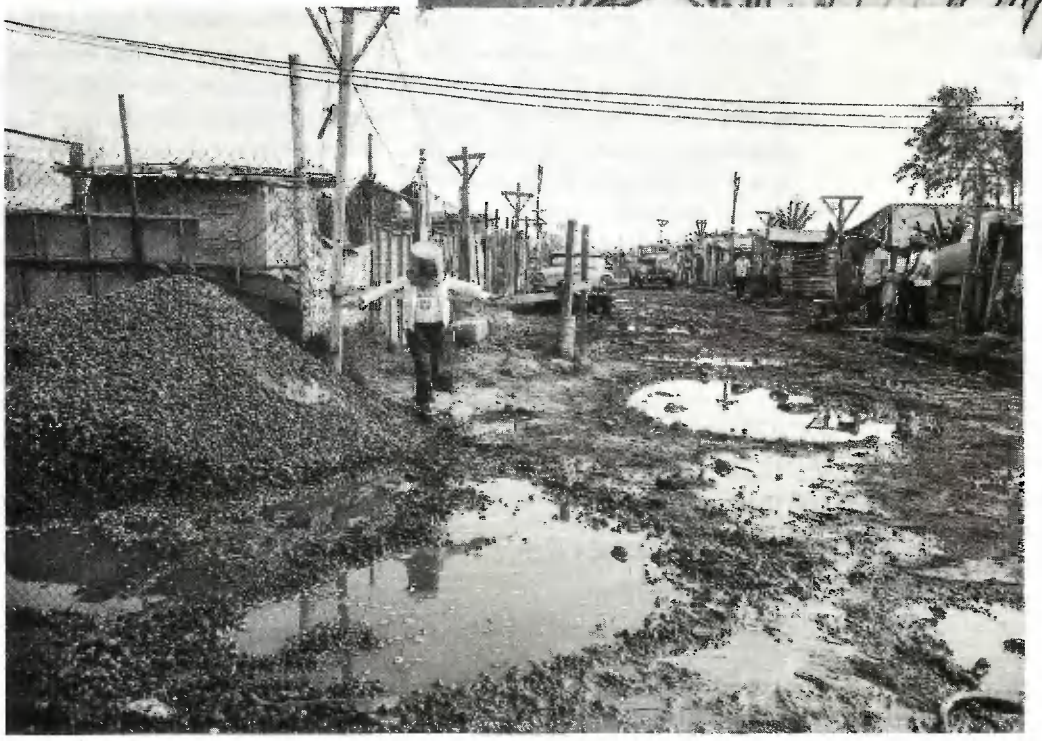

GRAȚIE SALVATOARE. Cartea *Roma* include imagini ale fotografului Carlos Somonte de pe platourile de filmare și un text scris de scriitorul premiat Valeria Luiselli. Fotografiile arată scene de la masacrul din 1971 de la Corpus Christi (deasupra); Nezahualcoyotl City (stânga), o mahala de la marginea Mexico City; și un moment încărcat emoțional de la finalul filmului, după ce Cleo îl salvează pe unul dintre copii de la înec.

„Este o mare realizare să vezi pe cineva ca mine, cu pielea întunecată, pe coperta unei reviste mexicane."

lucru, cei mai săraci dintre săraci sunt comunitățile indigene".

Campania sa a fost plină de astfel de promisiuni optimiste – promisiuni pe care nu toată lumea crede că le poate duce la îndeplinire. Un sondaj de la jumătatea lunii decembrie efectuat de *De Las Heras Demotecnia* a descoperit că doar trei din zece mexicani cred că va avea succes.

Deși președintele a promis creșterea datoriilor și a impozitelor în primii trei ani de mandat, Organizația pentru Cooperare Economică și Dezvoltare a arătat că Mexicul trebuie să crească taxele pentru a finanța programele sociale promise, inclusiv planul de construire a Trenului Maya, un proiect de 8 miliarde de dolari care va lega situri arheologice din cinci state din sudul Mexicului în decurs de patru ani, va reîmpăduri peste 800 de mii de hectare din statele Chiapas și Tabasco și va genera locuri de muncă pentru localnici și cei din America Centrală. „Nu există niciun loc din lume cu o asemenea bogăție culturală", le-a spus López Obrador reporterilor în noiembrie.

„Sper sincer că schimbările propuse, în termeni de egalitate și dezvoltare, în special pentru comunitățile indigene, vor avea loc", crede Aparicio. „Dar e nevoie de mai mult decât exprimarea unei dorințe, e nevoie de acțiuni concrete".

Mexicanii indigeni nu au mare influență în politică și deseori trăiesc în sărăcie. Asemeni indienilor americani, se confruntă cu rasismul adânc înrădăcinat. Un studiu BuzzFeed din 2016, de exemplu, a arătat faptul că cele mai importante 15 reviste mexicane prezintă doar rar imagini ale indigenilor. Pentru Aparicio, *Roma* furnizează măcar o reprezentare extrem de necesară. „Este o mare realizare să vezi pe cineva ca mine, cu o culoare a pielii mai închisă decât cele cu care suntem obișnuiți, pe coperta unei reviste de modă mexicane", spune Aparicio, care a apărut pe coperta *Vogue Mexic* în luna decembrie.

Chiar și Cuarón a avut parte de critici că le-a oferit indigenilor reprezentare de la nivelul său de alb privilegiat. Criticul de film de la publicația *New Yorker,* Richard Brody, l-a acuzat „de un stereotip în privința clasei muncitoare prea des întâlnit în filme făcute de regizori intelectuali din clasa mijlocie... un înger tăcut a cărei inabilitate sau lipsă de dorință de a se exprima este prezentată drept marcă a virtuții stoice".

Ca răspuns, Rodríguez accentuează faptul că „nu a existat niciodată intenția de a spune o altă poveste decât cea pe care Alfonso o consideră povestea lui și a acestei persoane pe care a iubit-o. Așa își amintește el lucrurile și a fost sincer când a spus că memoria nu e întotdeauna exactă".

„Pelicula a generat comentarii pozitive și negative", conchide Aparicio, „dar măcar este o conversație pe care într-un final o avem – importanța reprezentării diverse".

Cât despre Libo Rodríguez, care a lucrat cu Cuarón și Aparicio pentru a crea personajul Cleo, există doar entuziasm: i-a plăcut la nebunie *Roma*. „Nu am fost acolo când a văzut prima dată filmul cu Alfonso", își amintește Gabriela Rodríguez, „dar îi tot spunea că își face griji pentru copiii din film. Iar Alfonso îi spunea «E despre tine, nu despre copii». Tot genul ăsta de persoană a rămas".

Când producătoarea a reușit să vadă într-un final filmul cu ea, la Festivalul de Film din New York, „Libo a plâns foarte mult. Și când Alfonso mergea pe covorul roșu, ea era la modul «Copilul meu! Sunt așa de mândră». Încă îl răsfață".

SĂNĂTATE

Nebunia marijuanei, revizuită

E la modă să ne gândim la marijuana ca fiind inofensivă sau leac universal. Potrivit unei noi cărți, s-ar putea să vă schimbați părerea

DE

NINA GODLEWSKI
@NinaGodlewski

ACUM DOUĂZECI DE ANI, MAI puțin de o treime dintre americani erau în favoarea legalizării marijuana. Acum, procentul a crescut la 62 la sută, potrivit unui sondaj din toamna trecută al Centrului de Cercetare Pew, inclusiv trei sferturi dintre mileniali. Zece state permit folosirea recreațională a marijuananei, iar în 33 dintre acestea doctorii o pot prescrie pentru durerea cronică, anxietate și alte probleme de natură medicală. O industrie în creștere pentru legalizarea marijuana, care include multe companii comerciale, promovează din greu drogul.

Dar ce știm despre efectele sale asupra sănătății? Nu suficient, spune autorul Alex Berenson. Această revelație a avut-o în timpul unei conversații cu soția sa, psiholog de medicină legală care lucrează cu infractorii bolnavi. Ea a menționat că mulți dintre pacienții săi erau fie drogați cu cannabis când au comis infracțiunea, fie utilizatori obișnuiți.

Fost reporter la *New York Times*, Berenson a întreprins o serie de cercetări și a descoperit, spre surpriza lui, că oamenii de știință aveau date clare în sprijinul afirmației empirice a soției sale. În special un studiu din 2017 lega utilizarea marijuana de schizofrenie.

Berenson a scris *Tell Your Children/ Spune-le copiilor tăi*, o anchetă privind riscurile utilizării generalizate a marijuana. A discutat cu *Newsweek* despre ceea ce el consideră capcanele legalizării.

Care a fost reacția când ați auzit că cercetările legau schizofrenia de folosirea marijuana?

Cum de nu știa nimeni? Și, după câte se pare, cercetătorii știu! A existat în 2017 un studiu al Academiei Naționale de Medicină care a spus clar acest lucru și nimeni nu l-a băgat în seamă.

2017? De ce a durat atât de mult ca raportul să fie făcut public?

Cannabisul nu a fost folosit la scară largă până prin anii 1970. Chestiile mai noi, versiunea mai puternică a apărut pe piață cu doar 20 de ani în urmă. Dovezile s-au tot adunat, dar comunitatea care susține legalizarea a făcut o treabă bună în mușamalizarea lor.

Chiar și cu tutunul și cancerul pulmonar, oamenilor de știință le-au trebuit 40 de ani să dovedească fără putință de tăgadă că legătura există. Și a mai durat 5 sau 10 ani pentru ca industria tutunului să nu mai conteste lucrul acesta.

Ce dezvăluie noul studiu despre efectele marijuana asupra corpului și minții?

Nu poți afirma: „Drept rezultat al fumatului, apare acest set de modificări biologice care te determină să ai aceste gânduri pe care nu le poți controla". Mă îndoiesc că vom ajunge vreodată acolo. Dar tot o poți dovedi epidemiologic cu studii asociative și analizând alte mecanisme biologice. Avem un caz plauzibil? Ce se întâmplă cu cei despre care știm să suferă de schizofrenie când folosesc marijuana? Există modalități de a înțelege din punct de vedere științific acest lucru.

CHIMIA IERBII
Pe măsură ce tot mai multe state legalizează marijuana, Berenson invocă cercetări care susțin, printre alte lucruri, o legătură între droguri și schizofrenie.

este valabil și pentru alcool. Cannabisul și alcoolul sunt droguri recreaționale. Dacă vrei să le consumi în weekend și să te distrezi, e rezonabil. Dar nu pretindem că alcoolul este medicament. De ce ar trebui să pretindem că este cannabisul?

Pe măsură ce din ce în ce mai multe state sunt pentru legalizare, ce se va întâmpla în termeni de reglementare?

Probabil că Statele Unite vor legaliza consumul. Ar trebui să se întâmple ceva major pentru a nu ajunge acolo. Cu siguranță, dacă vom avea un președinte democrat în 2020, se vor face eforturi în vederea legalizării federale. Nu sunt în favoarea acestui lucru, fiindcă sunt de părere că prețurile vor scădea, va crește consumul și va spori percepția că drogul este sigur. Toate sunt problematice.

Însă cel mai important lucru nu este dacă este legal sau nu, ci ca oamenii să cunoască riscurile consumului. Și trebuie să cheltuim bani pentru a face publice aceste riscuri în același fel în care am cheltuit bani făcând publice riscurile fumatului de tutun. Chiar dacă tutunul este legal și cannabisul nu, mai puțini adolescenți fumează tutun decât consumă cannabis.

Ce reglementări sunt necesare?

Clar, vei vrea să te asiguri că magazinele vând celor de peste 21 de ani, nu minorilor. Vei vrea campanii de informare în privința pericolelor cannabisului. Și vei vrea să începi să strângi date clare despre efectele nocive. Ar trebui să existe studii în privința violenței asociate cu marijuana, despre psihoză, despre suicid și despre condus. Ar trebui să existe restricții în privința promovării. Haideți să adună niște date dacă tot avem de gând să facem asta, ca să nu mai discutăm în contradictoriu despre cifre.

Numărul infracțiunilor a crescut în statele care au legalizat consumul?

Infracțiunile cu violență au sporit în toate statele în care te poți duce la magazin să cumperi marijuana. Nimeni nu a dovedit însă că aceasta este cauza. Însă, înainte de legalizare, oamenii au spus: „Acest lucru va reduce infracțiunile cu violență. Va fi un lucru pozitiv. Va pune capăt pieței negre din statele respective. Îi va da poliției șansa să investigheze infracțiuni mai serioase". Nu mai poți face afirmațiile astea. Este clar că nu e adevărat că legalizarea reduce numărul infracțiunilor cu violență.

Există o mulțime de cazuri în care există o legătură clară de cazualitate. Nu spun jumătate din cazuri, dar pot face referire la o mulțime. Și alcoolul generează infracțiuni, dar alcoolul determină doi oameni care ar discuta altfel în contradictoriu să sară la bătaie. Efectul marijuanei asupra unor oameni pare să fie cel de a-i face paranoici, pentru ca apoi să ajungă să înjunghie mortal opt copii. (Berenson face referire la cazul Rainei Thaiday din Australia, unul dintre primele cazuri judiciare care leagă marijuana de schizofrenie și violență. Un psiholog a stabilit că schizofrenia ei a fost probabil declanșată de consumul pe termen lung de cannabis.)

În termeni de știință, există o tonă de studii de întreprins. În termeni de ceea ce se va întâmpla, nu sunt optimist. Dacă se pune în practică legalizarea, consumul va continua să crească. Și, având în vedere că marijuana poate cauza psihoză și infracțiuni cu violență asociate cu psihoza, ne putem aștepta ca numărul infracțiunilor asociate consumului de marijuana să crească. N

„Infracțiunile cu violență au crescut în toate statele unde poți cumpăra marijuana la liber, din magazin"

Dar cum rămâne cu cei care folosesc marijuana pentru a trata simptomele depresiei și anxietății?

Probabil că nu ar trebui să folosești niciun fel de substanță excitantă pentru a trata depresia sau anxietatea. Și

SPORT

Campioni la jiu-jitsu brazilian

Un club din București aflat sub tutela lui Xande Ribeiro, cel mai titrat luptător al acestei discipline, obține constant medalii la competițiile internaționale.

JIU-JITSU-UL BRAZILIAN ȘI-A DOVEDIT eficiența în partea de sol a competițiilor de MMA, acolo unde marii campioni au o experiență vastă în aceste arte marțiale.

Însă BJJ (Brazilian Jiu-Jitsu) are propriile competiții, acolo unde nivelul este deseori mai ridicat decât în galele profesioniste.

Cu toate că acest sport a ajuns relativ de puțin timp în România, a început să câștige teren și să producă deja campioni la nivel internațional.

La ultimul Open european organizat de Internațional Brazilian Jiu-Jitsu Federation (IBJJF), echipa Agon, condusă de antrenorii Octav Anechitei și Marius Măzăreanu, a obținut o medalie de aur și una de argint, prin Paul Răcaru și Raluca Dinescu. La competiție au participat și sportivi de top din Brazilia și SUA, alături de cei din Europa.

Acesta a fost primul eveniment în cadsrul căruia sportivii noștri au luptat alături de Xande Ribeiro și Saulo Ribeiro, doi dintre cei mai valoroși luptători de BJJ din lume, aflați în topul „IBJJF Hall of Fame". Atât Xande cât și Saulo au luat medalia de aur. Cubul Agon face parte din organizația Ribeiro Jiu-Jitsu din 2011, fiind supervizat direct de Xande Ribeiro. „Noi am avut această oportunitate ca, în 2011, să ne afiliem la Ribeiro Jiu-Jitsu, școală condusă de frații Xande Ribeiro și Saulo Ribeiro. Pe lângă faptul că sunt niște profesori extraordinari sunt, în continuare, competitori de top. După unele clasamente, Xande Ribeiro ar fi cel mai bun luptător de jiu-jitsu all time.

Eu am învățat jiu-jitsu, în primă fază, uitându-mă foarte mult la școala Ribeiro. Apoi am avut o persoană, practicant de MMA, fost campion național de lupte greco-romane care a avut o bursă în Statele Unite și s-a antrenat doi ani de zile la San Diego, acolo unde frații Ribeiro au sala de antrenament principală. Așa am intrat în contact și a început totul", își amintește Marius Măzăreanu (46 de ani), antrenor și unul dintre fondatorii clubului Agon.

Centurile se obțin mai greu ca în alte arte marțiale

În BJJ promovarea este un proces destul de anevoios, în sensul că centura nu este acordată după un examen în care bifezi anumite tehnici, o anumită grilă și ai avansat.

„Aici se face o apreciere care cuprinde deopotrivă participarea în competiții, dedicarea în sală, relația cu colegii, evoluția în acest sport. La finalul anului, instructorii trag linie și evaluează fiecare elev, apoi decid care sunt sportivii ce vor fi promovați. De aceea, spre exemplu, numărul de centuri negre în România este extrem de redus, undeva la 15 centuri negre în toată țara. La noi la club avansările se fac destul de greu. A fost un lucru asumat, pentru că instructorii noștri, frații Ribeiro, sunt extrem de selectivi. Xande Ribeiro vine anual în țară și supervizează acordarea centurilor superioare. Noi putem promova în sală doar până la centura mov, centurile superioare sunt acordate direct de către Ribeiro", explică Marius Măzăreanu. El este de profesie avocat și a început să practice BJJ acum 11 ani, iar în 2011 a fondat clubul Agon împreună cu George Stanciu. Octav Anechitei li s-a alăturat după câteva luni. De atunci, numărul practicanților a crescut încet, dar constant.

Octac Anechitei (31 de ani) este profesor de sport, specializarea kinetoterapie, și practică jiu-jitsu brazilian de 12 ani. Înainte a făcut lupte greco-romane timp de zece ani, cu rezultate promițătoare la nivel de copii și juniori. Dar luptele au constituit o bază serioasă pentru BJJ, iar acum are deja centura neagră de doi ani.

El spune că la jiu-jitsu brazilian vin oameni care își doresc o provocare, însă rămân doar cei care reușesc să treacă peste specificul sporturilor de contact care presupun contact fizic, uneori sângerări, uneori accidentări și mult efort fizic.

„Nu mai sunt prea mulți cei care vor să plătească alt preț în afară de acea cotizație lunară. Acum sunt prea puțini cei care vor să iasă din zona de confort. Dacă s-au zgâriat pe mână, dacă și-au luxat un un

DE

MIHAI DUȚĂ
mihai.duta@newsweek.ro

RALUCA DINESCU, campioană mondială la MMA, antrenorii Octav Anechitei și Marius Măzăreanu, Paul Răcaru, campion European la BJJ (stânga). Paul Răcaru, la al treilea titlu european

deget, deja e o tragedie. Am devenit foarte fragili", crede Octav Anechitei.

Sportivii vin cu bani de acasă

Competițiile de BJJ nu au un caracter profesionist, în sensul că sportivii nu sunt plătiți, ba dimpotrivă participă pe banii lor. „Cu toate acestea, un competitor la centurile superioare este un atlet desăvârșit și, din punct de vedere al numărului de ore de antrenament, este chiar peste mulți dintre sportivi profesioniști", spune Marius Măzăreanu.

Iar regulile sunt stricte: pentru a participa la o competiție, clubul trebuie să facă dovada că este supervizat de o centură neagră cu trei trese. Deocamdată, în România nu există cineva cu o astfel de experiență.

Competiția se desfășoară pe categorii de vârstă, categorii de experiență și categorii de greutate. Este exclus să se întâlnească o centură neagră cu o centură albastră.

Multiplu campion la 50 de ani

Paul Răcaru a obținut, în această lună, încă o medalie de aur la Openul european de BJJ. Este la a patra competiție de acest gen și are deja 3 medalii de aur și una de argint. Acum are centura albastră, dar înainte de BJJ a practicat multă vreme și alte arte marțiale. Competițiile de BJJ se desfășoară și pe categorii de vârstă, nu doar pe categorii de pregătire și de greutate. Astfel, până la 30 de ani este categoria Adult, apoi urmează categoriile Master din cinci în cinci ani, de la Master 1 la Master 7.

Paul spune că jiu-jitsu brazilian este sportul care i se potrivește cel mai bine la vârsta lui. Și că va merge mai departe atât cât se va putea. La anul vrea să concureze la categoria de vârstă mai mică decât cea la care ar avea dreptul, pentru că se simte în formă.

„Cred că acest sport se va dezvolta în România. Spre deosebire de alte arte marțiale, găsești foarte multe tutoriale pe internet. Practic, oricine vrea să-și perfecționeze o tehnică, o poate găsi pe internet și o poate studia. La alte arte marțiale sunt multe filmulețe despre sportivi și competiții, dar nu este explicată tehnica și astfel nu poate fi aprofundată așa cum este în jiu-jitsu brazilian. Poate că și acest lucru îi face pe mulți practicanți de jiu-jitsu să continue.

La ediția de anul trecut a Open-ului european au fost circa 3.700 de participanți

Sharing-ul se face și la sală și pe internet chiar de către marii campioni Andre Calpao, Xande Ribeiro. Ei explică foarte clar tehnici care le-au ieșit în competiții, lucruri pe care le predau și le stăpânesc, iar acesta este un motiv în plus să învățăm și să continuăm", crede Paul Răcaru.

Și el crede că acest sport are un viitor în România.

„Sunt foarte multe competiții la care vin copii, iar pentru mine, care am copii, e emoționant să-i văd niște copilași de 5-7 ani care se trântesc, se ambiționează să câștige, plâng la sfârșit dacă pierd și continuă să facă sport, acestea sunt chiar momente emoționante pentru mine", mai spune Paul.

FOTO: INQUAM PHOTOS / OCTAV GANEA

Gemenele campioane

Raluca și Roxana Dinescu (32 de ani) practică de ani buni sporturile de contact.

RALUCA ȘI ROXANA DINESCU, (jos) în timpul unui antrenament la clubul Agon

RALUCA A DEVENIT, ÎN NOIEMBRIE anul trecut, campioană mondială la MMA, categoria 47,6 kg. Cu toate că provine din box, Raluca se antrenează asiduu și la jiu-jitsu brazilian. La Openul european de BJJ s-a clasat pe locul 2, dar la o diferență foarte mică de câștigătoare.

„Pentru mine, jiu-jitsu e un sport complementar. M-am apucat de jiu-jitsu pentru MMA, pentru a completa partea de sol. La început, la prima mea competiție de jiu-jitsu, îmi doream doar să plec cu toate membrele întregi și să nu mă fac de râs. Mi-era frică să nu pierd în primele secunde, dar am câștigat. Era o competiție în țară. Lucrurile au mers destul de bine. Antrenorul nostru, Marius Măzăreanu, ne spunea că și eu și sora mea ne descurcăm mai bine în competiție decât la antrenament. Când intri într-un ring de box sau într-o cușcă e puțin mai solicitant, așa, pe saltea nu te bate nimeni. Dar cele mai mari accidentări le-am avut la jiu-jitsu. Am avut fracturi la ambele mâini.

La prima, am văzut cum am căzut cu degetul pe piciorul adversarei, am văzut cum se deplasase osul de la mână și nu știam ce se întâmplă. Mi-am spus că mai am un meci și că o să merg după aceea la medic. Am câștigat și al doilea meci și abia apoi am fost la medic", povestește Raluca.

Acum a luptat la categoria Adult pentru că era concurența mai mare, deși, având peste 30 de ani, putea concura la o altă categorie de vârstă.

„Pentru mine a fost un concurs ușor. Am pierdut finala la două avantaje (un avantaj este mai puțin decât un punct), dar nu m-am simțit pusă în pericol în niciun moment. Era o sportivă experimentată, campioana de anul trecut. Până atunci am avut două meciuri, două submisii, meciuri câștigate fără probleme", spune Raluca.

Pe 16 martie urmează Campionatul European de Jiu-jitsu la care vor participa doar sportivi din Europa. Raluca a înscris-o și pe sora ei geamănă, Roxana la această competiție.

Roxana Dinescu a revenit de puțin timp în sală pentru că are un băiețel de opt luni și a fost mai dificil să-și drămuiască timpul. A încercat să vină și cu cel mic la sală, doar că băiețelul începea să plângă imediat ce o pierdea din ochi.

„Din punct de vedere fizic mă simt bine. Mi-am revenit destul de repede. Orele de antrenament sunt un pic mai greu de bifat, pentru că trebuie să am grijă de băiețelul. În timpul zilei mă mai ajuta mama și am mai putut să merg la fitnes, dar seara e mai greu. Pregătirea nu e așa cum aș fi vrut eu să fie în momentul acesta, mai avem o lună până la competiție și încerc să fac tot ce pot pentru a fi într-o formă bună", spune Roxana.

Nu va concura cu Raluca pentru că sunt la categorii de greutate diferite și nici nu ar face asta într-un concurs. Au luptat doar o dată, dar mai mult în glumă. Erau la un concurs la Constanța și nu aveau nicio adversară la categoriile lor de greutate, așa că au decis să facă o luptă mai mult demonstrativă.

„Pot să zic că a fost un meci foarte greu pentru mine, chiar dacă l-am câștigat la o diferență de un avantaj, dar ar fi putut foarte bine să fie invers. Un adversar incomod este un adeversar cu o tehnică bună, nu contează kilogramele. Dacă era vorba de MMA sau de box nu s-ar fi întâmplat niciodată să ne luptăm", mai spune Roxana.

PRIMUL RADIO DE SPORT DIN ROMÂNIA

Bucureşti: 105.8 FM

Botoşani: 91.1 FM

Braşov: 96.4 FM

Drăgăşani: 88.0 FM

Făgăraş: 90.90 FM

Focşani: 102.0 FM

Galaţi: 87.7 FM

Predeal: 101.1 FM

Rupea: 90.3 FM

Severin: 97.9 FM

Slatina: 92.4 FM

Victoria: 92.8 FM

Zărneşti: 88.2 FM

WWW.SPTFM.RO

FOTO: NEWSWEEK ROMÂNIA / RĂZVAN SCĂEȘTEANU

HONDA CR-V 1.5 VTEC TURBO AT 4X4 EXECUTIVE

Samuraiul familist

Cea de-a cincea generație Honda CR-V scoate sabia, cu îndemânarea și tenacitatea unui samurai, pe super-solicitata piață a SUV-urilor de familie din Europa.

JAPONEZII AU REUȘIT SĂ SCOATĂ 193 DE CAI putere dintr-un benzinar de 1.5 litri, fără a-i da voie să consume cât un V8, să dezvolte o cutie de viteze automată cu variație continuă (CVT) care simulează foarte bine schimbarea treptelor și nu lasă motorul să se tureze ca la scutere, să contureze un design autentic plăcut și să creeze un habitaclu primitor, sigur și extrem de încăpător.

În 1995, primul CR-V (Compact Recreational Vehicle) a fost printre pionierii SUV-urilor compacte, alături de modele precum Toyota Rav4, Suzuki Vitara sau Kia Sportage. Dacă atunci concurența nu era prea mare pe piața europeană, acum, când SUV-urile și SUV-uleţele apar ca ciupercile după ploaie în curțile producătorilor, altfel stau lucrurile. Iar Honda a simțit potențialul de creștere și s-a adaptat mai bine ca niciodată, în cazul noului CR-V.

În primul rând, motorul turbo de 1.5 litri este exact pe placul europenilor care vor să fugă de impozite cu cai mulți. Iar cei care regretă neincluderea în gamă a unui diesel, deși pe Civic există un 1.6 i-DTEC interesant, se pot consola cu versiunea hibridă care a apărut în showroom-uri de la începutul lui 2019. În al doilea rând, habitaclul atent conturat și finisat (mai puțin anumite plastice din zonele mai puțin vizibile) răspunde nevoilor unei familii numeroase, oferind spațiu generos pe bancheta spate și un portbagaj încăpător, de 561 litri, sau până la șapte locuri (doar versiunea Lifestyle poate fi comandată cu două locuri suplimentare).

Iar în al treilea rând, Honda a dotat mașina cu, probabil, cel mai complet pachet de siguranță standard de pe piață. Botezat Honda Sensing, acest pachet include sisteme precum Collision Mitigation Braking System (frânează automat până la oprire, dacă identifică o posibilă coliziune iminentă cu un vehicul aflat în față), Forward Collision Warning (avertizează șoferul dacă detectează o posibilă coliziune iminentă), Lane Departure Warning (sistem de avertizare la depășirea benzii), Lane Keeping Assist System (sistem de menținere a benzii), Adaptive Cruise Control (pilot automat adaptiv), Traffic Sign Recognition (recunoaște semnele de circulație) și Intelligent Speed Assistance (sistem de respectare a limitelor de viteză, pe baza semnelor).

Surpriza CVT

Cum, în general, cutia cu variație continuă nu este nici cea mai rafinată, nici cea mai performantă automată, am pornit destul de îndoit la drum, gândindu-mă că cei 193 de cai putere de sub capotă dau bine doar pe hârtie, că birjarul nu poate să facă mai nimic fără... bici. Greșit! Japonezii au reușit să facă un CVT extrem de plăcut în utilizare, care te minte frumos că schimbă trepte și dă și ceva senzații. Au pus chiar și padele în spatele volanului, pentru un plus de sportivitate. Concret, CVT-ul de pe noul CR-V se înțelege foarte bine cu elasticitatea motorașului 1.5 VTEC Turbo, care dezvoltă cuplul maxim de 243 Nm pe o plajă generoasă de turații, între 2.000 și 5.000 rpm. În mediu urban, SUV-ul se mișcă cu multă grație, fără nici cea mai mică ezitare. Iar la drum, depășirile sau vitezele superioare nu pun probleme. Motorul nu se tureză de nebun și mașina nu întârzie să reacționeze, ca în cazul altor CVT-uri.

DE

RĂZVAN SCĂEȘTEANU
razvan.scaesteanu@newsweek.ro

FOTOGRAFII: NEWSWEEK ROMÂNIA / RĂZVAN SCĂEȘTEANU

Setat pe confort

Noul CR-V este un SUV setat pe confort și siguranță. Suspensia absoarbe aproape perfect orice denivelare și nu transmite zgomote suspecte în habitaclu. Iar ținuta de drum este fermă, chiar dacă garda la sol a crescut cu trei centimetri, față de cea a vechiului model (21 cm), pentru a permite ieșiri mai curajoase în off-road. Nici abordarea virajelor mai în forță nu îi displace, dar, evident, nu este Type R.

Postul de condus este cu 35 de milimetri mai înalt decât la a patra generație, scaunul conferă un sprijin bun, iar comenzile le găsești natural, respectând normele de ergonomie. Informațiile de bord sunt afișate digital și atât de ușor de citit, încât Head-Up Display-ul nu mai are nicio utilitate (mai ales că sistemul nu proiectează informațiile pe parbriz, ci pe un mini-ecran escamontabil). Sistemul multimedia cu ecran de 7 inch este același cu cel de pe Civic. Nu are cea mai frumoasă și mai intuitivă grafică, dar se înțelege bine cu Android Auto și Apple Car Play – dacă utilizați Google Maps, de exemplu, indicațiile de navigație nu sunt afișate doar pe display-ul central, ci sunt preluate și pe bord. Tunelul central dintre scaunele față ascunde un spațiu imens de depozitare, iar pe bancheta spate pot călători fără constrângeri trei adulți.

În concluzie, Honda CR-V 1.5 VTEC Turbo AT 4x4 este un partener de drum confortabil, silențios, spațios și, chiar, puțin jucăuș cu cei 193 de cai sub capotă. În ceea ce privește consumul, SUV-ul se mulțumește cu 11-11.2 litri/100 km în București și cu 8.2-8.4 litri/100 km la drum, în contextul unui ritm mai alert.

38.250 €

este prețul versiunii de top Honda CR-V 1.5 VTEC Turbo AT 4x4 Executive, TVA inclusă.

Verdict Newsweek România

\+ Ținută de drum, spațiu, confort, sisteme de asistență și siguranță, tracțiune integrală

– Head-Up Display, interfața sistemului multimedia, plastice, performanțe dinamice sub așteptări la 193 CP. N

AutoTECH

O nouă limbă, cea a mașinilor autonome

Vrem, nu vrem, condusul autonom va fi încet, încet, o parte integrată a mobilității viitorului. Pentru ca oamenii să accepte mașinile care merg singure și să aibă încredere în ele, însă, specialiștii Mercedes-Benz consideră că va fi nevoie de empatie și de o cale de comunicare. Mașinile vor trebui să reușească să spună celorlalți participanți la trafic, mai ales pietonilor și bicicleștilor, ce urmează să facă. Iar pentru acest lucru, în laboratoarele din Stuttgart, se lucrează la o nouă limbă, similară, într-un fel, cu limba semnelor folosită de surdo-muți.

Deocamdată, sistemele dezvoltate de diverși constructori sunt la „Nivelul 2" de autonomie (sisteme de asistare a conducătorului - în orice moment șoferul e responsabil de mișcările mașinii), maximum la „Nivelul 3" (mașina preia controlul volanului pe autostrăzi, fără trafic din sens opus – șoferul trebuie să fie capabil să preia controlul în situații complexe, în câteva secunde). Dar, cum în cinci, zece ani, specialiștii spun că se va ajunge la „Nivelul 4", în care, de exemplu, autovehiculele vor putea circula singure prin anumite zone urbane, „mașina vorbitoare" dezvoltată de Mercedes se află deja în teste, sub forma unui S-Klasse aparent obișnuit.

Botezată „The Cooperative Car", aceasta are pe acoperiș un set special de lumini de semnalizare de culoare turcoaz vizibil la 360 de grade. Când LED-urile se aprind continuu, înseamnă că mașina este în modul autonom, când încep să clipească încet, mașina anunță că frânează, iar când luminile turcoaz clipesc repede, mașina spune că urmează să se pună în mișcare. De asemenea, „The Cooperative Car" are lumini turcoaz speciale montate pe parbriz, în grila radiatorului, în faruri și în partea inferioară a geamurilor laterale, pentru „a vorbi" cu pietonii și cu ceilalți participanți la trafic, pentru a le spune că i-a văzut, că știe că sunt acolo, la fel cum, în multe cazuri, șoferii stabilesc un contact vizual, de pildă, cu oamenii care se pregătesc să traverseze.

Limba mașinilor autonome nu se va rezuma la semne luminoase turcoaz (culoarea nu a fost aleasă întâmplător, ci în urma unor studii care au arătat că pietonii sunt mai atenți la turcoaz), în viziunea specialiștilor Mercedes fiind esențial și limbajul corpului. Prin urmare, S-Klasse-ul de laborator anunță că devine operațional mișcându-și oglinzile retrovizoare exterioare și ridicându-și botul, apoi, spatele din suspensii, ca un câine care se trezește, dă din urechi și se întinde.

Iar lucrurile vor merge și mai departe. În încercarea de a atinge un nivel superior de încredere între oameni și mașini, Mercedes ia în calcul transformarea întregii caroserii într-un mediu de comunicare digital. N

FOTO: PRODUCĂTOR

ÎN CIFRE

Luna

Acum, când sonda chineză Chang'e 4 a aterizat pe fața ascunsă a Lunii, interesul pentru singurul satelit natural al Pământului este la cote maxime. În decursul acestui an, China plănuieşte o misiune de recuperare de probe şi speră să poată trimite astronauți pe astrul selenar până în 2036. Multe țări şi antreprenori sunt interesați de mineritul pe Lună, pentru a extrage heliu-3, o potențială sursă de energie curată, şi gheață care ar putea fi transformată în combustibil pentru a alimenta o călătorie mai departe, spre Marte.

100,000

Cantitatea de combustibil, în kilograme, necesară pentru a alimenta navetele spațiale care pleacă dintr-o bază amplasată pe suprafața lunară.

27 → Numărul de zile necesare pentru ca Luna să se rotească în jurul axei sale – același număr de zile necesar pentru a orbita în jurul Pământului, motiv din care îi vedem întotdeauna aceeași față.

Numărul de kilometri peste Bazinul Polul Sud – Aitken, cel mai mare şi mai vechi crater al Lunii.

Porțiunea din suprafața Lunii pe care o putem vedea de pe Pământ.

Gravitatea Lunii, comparativ cu cea a Pământului.

30

Procentul de „regolit" lunar alcătuit din gheață aflat la baza întunecată şi rece a unora dintre cratere.

Anii care au trecut de când ultima persoană a păşit pe Lună (în 1972).

DIN STÂNGA: NASA; PARAMETEK

12 → Numărul de astronauți care au păşit pe Lună. 24 au orbitat în jurul său.

145 MILIARDE DE DOLARI

Suma cheltuită, convertită la cursul valutar al anului 2018, pe programul Apollo (25,4 miliarde de dolari în anul 1973). Prin comparație, Statele Unite au cheltuit 100 de miliarde de dolari pe Stația Spațială Internațională.

$1.360

Prețul a jumătate de kilogram de combustibil livrat unei navete spațiale aflate pe orbita joasă a Pământului.

CĂLĂTORII

O croazieră cu nava visată de Hannibal Gaddafi

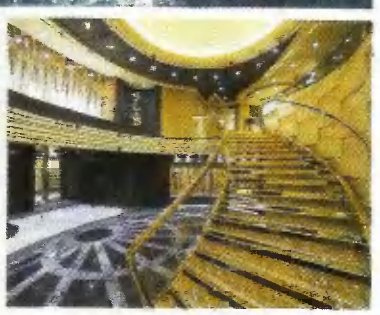

CU ANI ÎN URMĂ, UNUL DINTRE FIII FOSTULUI dictator libian Muammar Gaddafi, Hannibal Gaddafi, a comandat o navă extrem de luxoasă, cu un lounge îmbrăcat în marmură, un acvariu-gigant, de 120 de tone, în care ar fi trebuit să se joace șase rechini, și o capacitate de 3.500 de locuri. N-a fost să fie, însa. Regimul Gaddafi a fost înlăturat de la putere, iar Hannibal a fugit în exil, în Algeria, și nu a mai apucat să vadă vasul Phoenicia lansat la apă. MSC Cruises, unul dintre cei mai mari operatori de croaziere din lume, a profitat de ocazie, a preluat vaporul, a investit în el circa 550 de milioane de euro și l-a pus la dispoziția turiștilor sub numele MSC Preziosa.

Luxoasa navă are 1.751 de cabine, împărțite pe diferite clase, 26 de lifturi și 18 punți, din care 14 sunt deschise pasagerilor. Distracția este asigurată în patru restaurante principale, 21 de baruri, un casino, patru piscine, o zonă dedicată sporturilor și un centru Spa superb.

Arhitectura interioarelor este semnată de studioul De Jorio Design International și a fost conturată astfel încât pasagerii să guste din plin spiritul mediteranean oriunde s-ar afla pe Glob. Materialele naturale au fost atent alese, pentru a crea o ambianță relaxantă și a bucura ochiul, iar anumite zone, precum piscina de tip „infinit", ce pare că se prăbușește în mare, conferă vasului un caracter unic.

Cei mai pretențioși turiști pot beneficia, la fel ca și în cazul celorlalte nave din clasa „Fantasia", de facilitățile MSC Yacht Club. Există 69 de apartamente special amenajate, cu bar privat, solar, băi cu hidro-masaj și pereți din sticlă, ce permit admirarea nesfârșită a întinsului de apă. De asemenea, clienții MSC Yacht Club au la dispoziție non-stop un concierge, o piscină privată și un complex de Wellness & Spa protejat de ochii indiscreți ai celorlalți pasageri.

De asemenea, vasul visat de fiul lui Gaddafi oferă o „plajă" ferită de ochii indiscreți și un Aqua Park. Top 18 este o punte dedicată exclusiv adulților, cuplurilor îmbătate de romantism sau părinților care vor să se relaxeze cât timp copiii se joacă în spațiile special amenajate, supravegheați de un personal calificat. Iar Vertigo este cel mai lung tobogan cu apă montat pe un vapor. Acesta are 13 metri înălțime și o lungime de 120 de metri, iar un sector de nouă metri este complet transparent, oferind o experiență unică deasupra oceanului.

DE

RĂZVAN SCĂEȘTEANU

razvan.scaesteanu@newsweek.ro

TRAVEL MIX
HD
Hai în vacanță!
www.travelmix.ro

TEHNOLOGIE

747, povestea de jumătate de secol a „Reginei Aerului"

ACUM 50 DE ANI, PE 9 FEBRUARIE 1969 mai exact, a început o nouă eră în aviația comercială. Boeing-ul 747, primul super-avion de pasageri cu două punți, a decolat de pe o pistă din apropiere de Seattle și a încheiat cu succes testele. În jumătatea de secol scursă de atunci, pasărea de fier supranumită „Jumbo Jet" sau „Regina Aerului" a brăzdat cerul în lung și în lat, transportând echivalentul a 80% din populația Globului și devenind un simbol al tehnologiei. Iar povestea sa continuă.

DE

RĂZVAN SCĂEȘTEANU

razvan.scaesteanu@newsweek.ro

Provocarea a fost imensă, la fel cum este și avionul, chiar și în ziua de astăzi. Nu întâmplător 747 a deținut recordul pentru capacitatea de locuri de peste 366 de pasageri timp de 37 de ani, de la prima cursă comercială din 1970 până în 2007, când s-a ridicat în aer primul Airbus A380.

Ideea unui super-avion a apărut la începutul anilor 1960, când Forțele Aeriene Americane (US Air Force) și-au manifestat interesul pentru o aeronavă strategică rapidă, cu o autonomie de peste 9.000 de kilometri și foarte mare, cu un spațiu cargo superior oricărui model existent. Accesul în cală trebuia să fie posibil atât prin spate, cât și prin față. Boeing, Douglas și Lockheed au trecut în faza a doua a proiectului, iar contractul a fost câștigat de Lockheed și motoristul General Electric, care au construit C-5 Galaxy, cel mai mare avion militar la acea vreme.

Cum în acea perioadă, însă, transporturile aeriene de pasageri și marfă începuseră să prindă aripi, iar Boeing-ul 707 era lider de piață alături de Douglas DC-8, Boeing a decis să pluseze și să nu își irosească studiile pentru aeronava militară. Mai mult, Pan American World Airways (Pan Am), cel mai important client al său, îi ceruse să facă un avion de pasageri de două ori mai mare decât 707-le. Prin urmare, Boeing 747 a început să prindă contur, iar Pan Am a comandat 25 de bucăți în 1966. Primul zbor comercial efectuat de o aeronavă Boeing 747-100 a avut loc în ianuarie 1970, pe ruta New York – Londra (Pan Am). Anterior, aeronava a fost botezată pe aeroportul Dulles din Washington de prima doamnă a Americii la acea vreme, Pat Nixon.

BOEING 747-100 avea puntea superioară mai mică, cu doar trei geamuri pe o parte (stânga). Naveta spațială Challenger, transportată pe spatele unui 747 în 1982 (dreapta). Primul Jumbo Jet a fost botezat în ianuarie 1970 de prima doamnă a Statelor Unite, Pat Nixon (jos).

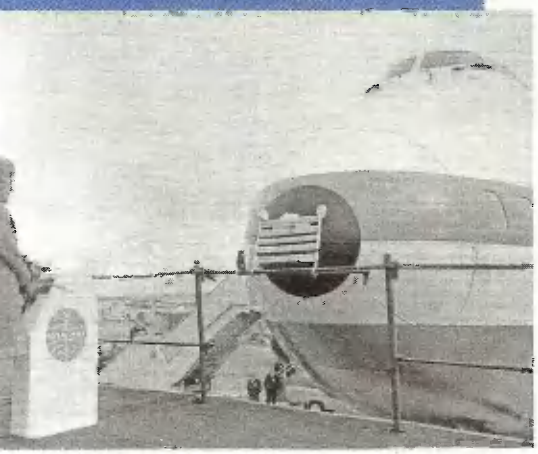

Avionul cu „cocoașă"

Pornind de la proiectul militar, Boeing a dezvoltat Jumbo Jet-ul ca o aeronavă multirol, pentru pasageri sau marfă, capabilă să rămână, astfel, în fabricație indiferent de evoluția cererii dintr-un sector sau altul. Dar nu a folosit arhitectura de fuselaj cu două punți complete, cu opt scaune pe rând jos și șapte scaune pe rând sus.

Boeing-ul 747 are două punți asimetrice. Cea de jos este lată și lungă cât avionul, în cazul versiunii cargo putând înghiți obiecte voluminoase prin deschiderea pe verticală a botului aeronavei, iar cea superioară, care include cockpit-ul și o zonă proiectată inițial ca lounge pentru pasageri, este mult mai scurtă. Acest design asimetric a dat naștere „cocoașei", a umflăturii inconfundabile a fuselajului la nivelul părții frontale.

În funcție de versiune, Jumbo Jet-ul are între 56,3 și 76,25 de metri lungime, o anvergură a aripilor între 59,6 și 68,4 de metri, o capacitate cargo între 110 și 179,7 de metri cubi și oferă o sarcină utilă de 152,9 – 220,1 tone. Pasărea de fier este animată de patru turboreactoare și are o autonomie între 8.560 de kilometri (747-100) și 14.320 de kilometri (747-8, cel mai nou model, lansat în 2012), la o viteză de croazieră de 907-939 km/h.

Cel mai utilizat model, 747-400, poate acomoda 416 pasageri în trei clase de confort, 524 de pasageri în configurație cu două clase și până la 660 de pasageri în versiune low-cost.

Modele speciale

Boeing-ul 747 a fost folosit pentru transportul navetelor spațiale. Două aeronave au fost modificate în acest scop (SCA – Shuttle Carrier Aircraft). De asemenea, Jumbo Jet-ul este Air Force One, avionul președintelui Statelor Unite. Cu nume de cod VC-25A, acesta are la bază un 747-200B modificat și dotat cu cele mai noi sisteme de siguranță, inclusiv sistem anti-rachete și sistem de realimentare în zbor, și comunicații. În curând, VC-25A va lăsa locul lui VC-25B în rolul de Air Force One, o aeronavă dezvoltată plecând de la ultima generație Boeing 747-8.

747 Supertanker este folosit ca avion-cisternă pentru stingerea incendiilor, putând încărca 76.000 de litri de soluție. Iar SOFIA (Stratospheric Observatory for Infrared Astronomy) este, de exemplu, un 747SP modificat să care un telescop cu infraroșu performant. N

CIFRE

- 5,9 miliarde de pasageri, echivalentul a 80% din populația Globului, au zburat cu Jumbo Jet în 50 de ani.
- 1.087 de pasageri a reușit să transporte un Jumbo Jet în 1991, în cadrul „Operațiunii Solomon", de extragere și transport a evreilor etiopieni în Israel.
- 37 de ani a deținut Boeing-ul 747 recordul pentru capacitatea de locuri
- 1.548 de versiuni de Jumbo Jet-uri au fost produse în fabrica din Everett până în decembrie 2018.

„Într-o patrie liberă și democratică, nu există exil"

28 FEBRUARIE 1997: REGELE MIHAI I REVINE DIN EXIL ȘI PRIMEȘTE pașaportul românesc, în timpul mandatului președintelui Emil Constantinescu, fiind prima dată când la putere nu mai erau feseniștii. Guvernul a anulat decretul comunist din 1948, care desființa cetățenia română a regelui. Mihai nu mai fusese în România din 1992, după ce, în 1994, Ion Iliescu i-a refuzat intrarea în țară.

În 2 martie 1997, la încheierea vizitei regelui, Emil Constantinescu a anunțat că l-a rugat pe Mihai I să pledeze pe lângă șapte țări membre NATO – Belgia, Danemarca, Luxemburg, Olanda, Norvegia, Spania și Marea Britanie – pentru ca România să fie primită în NATO, regele angajându-se să facă orice îi „stă în putință" ca să ajute România.

La finalul lui 1997, când se împlineau 50 de ani de la abdicarea sa forțată, regele le-a spus oficialilor români: „Am intenția să fac tot ce pot să ajut la vindecarea vechilor răni și să promovez România noastră de astăzi în lume, să contribui la consolidarea statului nostru. Cum am spus și în 1989, nu am altă misiune și nu cer nimic din ce nu este al meu, inclusiv naționalitatea mea română. Aș vrea să vă anunț astăzi, într-o manieră mai mult formală, că exilul a luat sfârșit. În afară de răspunderile pe care le va avea în lume, familia mea va încerca să fie în România cât de mult posibil. Privesc acest act ca pe un simbol, nu numai pentru mine, dar pentru întreaga națiune. Așa cum plecarea mea acum cincizeci de ani a marcat începutul unei dictaturi oribile, tot așa întoarcerea mea de astăzi trebuie să confirme sfârșitul acestui calvar. Într-o patrie liberă și democratică, nu există exil".

15-21 FEBRUARIE

Cuza, forțat să abdice

23 februarie 1866: Un grup de complotiști pătrunde în Palatul Domnesc și îl determină pe domnitorul Alexandru Ioan Cuza să abdice. Garda domnitorului, din care făceau parte ofițeri cărora Cuza le oferise sume importante de bani, a trădat. În dormitorul lui Cuza, puciștii au găsit-o pe Maria Obremovici, iubita cu care domnitorul avea doi copii. După lovitura de stat, Cuza a fost expulzat și a fost alcătuită o locotenență domnească, care a început să caute un domn străin.

Olof Palme, asasinat

28 februarie 1986: Premierul Suediei Olof Palme, care se întorcea acasă, fără escortă, după ce fusese la cinematograf împreună cu soția sa, Lisbet Palme, a fost ucis pe o stradă din Stockholm. Asasinul l-a împușcat din spate, cu un singur glonț, și a rănit-oușor, cu un al doilea glonț, pe soția premierului suedez. La trei ani după asasinat, poliția a arestat un alcoolic, Christer Petterson, care avea o condamnare pentru omor. Petterson a fost condamnat în primă instanță și achitat la apel. Asasinul lui Palme nu este cunoscut până în ziua de azi.

Cuba închiriază Guantanamo

23 februarie 1903: Guvernul cubanez închiriază pe termen nelimitat o suprafață de 120 de kilometri pătrați din golful Guantanamo către SUA. Baza fusese ocupată de SUA din 1898, după războiul americano-spaniol. Chiria inițială era de 2.000 de monede de aur pe an. În 1934, americanii au decis ca plata să se facă în dolari, ei achitând 3.386 de dolari. După 2002, în bază a fost deschis un centru de detenție pentru persoane considerate a prezenta un risc pentru securitatea națională a SUA.

Magic FM
always great music
magicfm.ro
Download on the App Store
GET IT ON Google Play

ABONEAZĂ-TE!

MODALITĂȚI DE ABONARE:

- Online, prin card, la www.newsweek.ro/abonamente
- Prin ordin de plată în contul S.C. NEWS INTERNATIONAL S.A., Cod Unic de Înregistrare: 38847674, cont nr. RO54RNCB0088157672210001, deschis la BCR Sucursala Calea Moșilor
- La toate oficiile poștale
- La firmele de abonamente:
  - Manpress Distribution București
  - Calliope S.R.L. Ploiești
  - Cuget Liber S.A. Constanța

Pentru informații și reclamații abonamente *Newsweek România*:
- E-mail: abonamente@newsweek.ro.
- Tel.: 0374.00.23.81 / 0374.00.23.82 tarif normal (de luni până vineri între 10.00 și 17.00).

Pentru abonamentele plătite cu ordin de plată este necesar să trimiteți talonul de mai jos completat, împreună cu copia dovezii de plată, la S.C. NEWS INTERNATIONAL S.A., București, B-dul Mărăști nr. 65-67, Pavilion G3, Complex Romexpo, Intrarea B, sector 1, sau prin e-mail la: abonamente@newsweek.ro.

PLATA SE VA EFECTUA PÂNĂ LA DATA DE 25 A LUNII ÎN CURS PENTRU CA LIVRAREA ABONAMENTULUI SĂ ÎNCEAPĂ DE LA DATA DE 1 A LUNII URMĂTOARE. DACĂ PLATA SE EFECTUEAZĂ DUPĂ DATA DE 25, DATA DE ÎNCEPUT A ABONAMENTULUI SE DECALEAZĂ CU O LUNĂ.

Talon de abonament

ROMÂNIA Newsweek

Nume, prenume .....
Str..... Nr....., Bl....., Sc....., Et....., Ap.....
Localitate ..... Județ / Sector .....
Cod poștal..... Telefon..... E-mail.....

Am achitat suma de ..... lei cu ordin de plata nr. ..... din data .....
către S.C. NEWS INTERNATIONAL SA, cod fiscal 38847674, în contul RO54RNCB0088157672210001, deschis la BCR Sucursala Calea Moșilor.

Abonamentul va începe din luna .....

Operatorul NEWS INTERNATIONAL S.A., editorul revistei Newsweek România, prelucrează datele cu caracter personal furnizate de dumneavoastră în scopul abonării la publicație și livrării revistei. Datele vor fi dezvăluite Poștei Române sau firmei de distribuție care livrează revista la adresa dumneavoastră. Pe viitor, aceste date: nume, prenume, adresă, telefon, e-mail, ne permit să vă trimitem revista la care v-ați abonat și să vă ținem la curent cu diverse informații despre abonamentul dumneavoastră.
În cazul în care nu doriți aceasta, bifați ☐ NU

Conform Legii nr. 677/2001, beneficiați de dreptul de acces, de intervenție asupra datelor, dreptul de a nu fi supus unei decizii individuale. Aveți dreptul să vă opuneți prelucrării datelor personale care vă privesc și să solicitați ștergerea datelor. Pentru exercitarea acestor drepturi, vă puteți adresa cu o cerere scrisă, datată și semnată la News International S.A. De asemenea, vă este recunoscut dreptul de a vă adresa justiției.

Prin prezenta sunt de acord ca NEWS INTERNATIONAL S.A. să prelucreze datele mele cu caracter personal și să le dezvăluie terților conform legii nr. 677/2001. Îmi rezerv dreptul să mă opun acestei prelucrări și să solicit ștergerea datelor adresându-mă societății NEWS INTERNATIONAL S.A. printr-o cerere scrisă.

Semnătura abonatului .....

PAȘI PENTRU ABONARE

A) CU CARDUL

1. Intri pe site-ul www.newsweek.ro/login, creezi cont nou și te înregistrezi.
2. Intri în contul tău și alegi varianta de abonare dorită (print / print + digital / digital) și perioada (o lună, 3, 6 sau 12 luni).
3. Dai click pe CUMPARĂ și faci plata cu cardul.
4. Primești factura prin email.

B) PRIN ORDIN DE PLATĂ (OP)

1. Alegi varianta de abonament
2. Efectuezi plata prin OP în contul News International S.A, Bd. Mărăști, Nr. 65-67, Complex Romexpo, intrarea A, pavilion G3 Sectorul 1, București, România, J40/2003/2018, CUI: RO38847674, Cont bancar: RO54RNCB0088157672210001, deschis la BCR Sucursala Moșilor
3. Ne trimiți un e-mail la adresa abonamente@newsweek.ro cu o copie a OP-ului și adresa de livrare a abonamentului, dar și o adresă de e-mail pentru activarea contului de abonament digital.
4. Primești factura prin email.

REDUCERE de până la 20% față de prețul revistei la chioșc

Tip abonament \ Perioada	1 lună	3 luni	6 luni	12 luni
PRINT (revista tipărită; acces parțial online; newsletter)		**139lei**	**259lei**	**499lei**
PRINT + DIGITAL (revista tipărită; acces total online, inclusiv arhivă; newsletter)		**169lei**	**319lei**	**619lei**
DIGITAL (acces total online,inclusiv arhivă; newsletter)	**18lei**	**49lei**	**89lei**	**169lei**

Revista *Newsweek România* este distribuită în toată țara, la chioșcurile de presă, în magazinele de presă Inmedio, Relay și Tabac Xpress și în benzinăriile: OMV, Petrom V, Mol, Rompetrol, Socar. Prețurile afișate sunt valabile pentru livrarea revistei pe teritoriul României. Pentru livrarea în străinătate se adaugă taxe poștale, în funcție de zonă. Vă rugăm să ne contactați la adresa: abonamente@newsweek.ro pentru a stabili toate detaliile.

DACĂ NU GĂSIȚI REVISTA ÎN ORAȘUL DUMNEAVOASTRĂ, vă rugăm să ne comunicați telefonic, la numerele **0374.00.23.81 / 0374.00.23.82** sau prin e-mail, la adresa: **abonamente@newsweek.ro.**

ROMÂNIA

Newsweek

Pentru România trezită

În fiecare vineri,
la chioșcurile de presă

Abonamente la Poșta Română sau pe

www.newsweek.ro

CLUB COLECȚIA Povestiri ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE

Scanare și prelucrare digitală

de

Anonim

și

CAT Graur

Antwerpen

2026

AVENTURA

SCORPIONUL

COLECȚIA SFINX

fondată în 1895 bpt serie nouă

COLECȚIA SFINX